

Petje in sprostitev

Tradicionalen pevski seminar ZCPZ Trst

Uvodnik

Sergij Pahor

Draga še naprej ponuja svoje izzivalne teme

Draga je nastala z namenom ustvariti prostor, na katerem bodo ljudje iz domovine, zamejstva in zdomstva prosto razmišljali, analizirali preteklost, razvijali nove ideje, razgrinjali načrte, predlagali rešitve za najrazličnejše probleme, ki nastajajo v slovenskem prostoru. Nismo zanemarili občečloveških humanističnih tem, načelnih vprašanj sožitja, dialoga, sodobnega krščanstva, duhovnosti. Želeli in pričakovali smo, da z našimi temami na Dragi spodbudimo proces skupnega razmišljanja, ki bi vodil v dozorevanje našega samozavedanja in samozavesti v iskanju demokracije in svobode. Prispevali smo, kar je bilo iz našega zamejstva možno, in dočakali 25. Drago, ki je lahko pozdravila demokratično in samostojno Slovenijo. Zgodilo se je, kar smo si dotlej lahko le sanjali. Začeli smo se tudi spraševati, ali ni morda Draga svoje poslanstvo opravila in da je zdaj čas, da se v že normalni družbeni ureditvi naše spodbujanje preseli v drugačne kroge, na bolj izrazito poudarjeno politično, medstrankarsko raven. Pa se to ni zgodilo. Danes v domovini skoraj ni političnega dialoga, narod je idejno bolj sprt kot pred demokratizacijo, sprava je postala nedosegljiva, za mnoge tudi nepotreben in nezaželjen mit, tako kot mnoge vrednote, povezane s slovenstvom. Zato tržaški septembrski dnevi še naprej ponujajo svoje izzivalne teme, ki zadevajo identiteto, perečo manjšinsko problematiko, krizo slovenskega krščanstva ter bistvo družbenega sožitja, ki se izraža skozi človekove pravice. Toda september pomeni tudi obletnico priključitve Primorske. Slovenija bo upravičeno proslavila uresničitev Pariške mirovne pogodbe, ne bi pa smela pozabiti, da je bila v Parizu le delno popravljena krivica, storjena po prvi svetovni vojni, ko se je grabežljivi Rim globoko zaril v slovensko narodovo telo. Mirovna pogodba je leta 1947 krivico delno popravila, a pustila v milost in nemilost tuji državi obsežne predele slovenske zemlje in slovenskega življa. Slovenska diplomacija, ki je že bila prisotna na mirovnih pogajanjih v Parizu, ni imela moči, da bi brezpogojno zaščitila manjšino. To se je ponovilo tudi še z Londonskim sporazumom in kasneje z Osimskim, ko je naivno izročila manjšino dobri volji Rima in njegovim počasnim mlinom. Več kot četrto stoletje smo čakali na zakon in še zdaj čakamo na njegovo polno izvajanje. Naj bo to poduk za ravnanje slovenske diplomacije z južno sosedo.

Kobarid / Svečanost v spomin na dr. Andreja Slavka Uršiča

“Demokracija je ena, demokracija je ali pa je ni”!

“V nedeljo, 31. avgusta, bo poteklo natančno 50 let, ko je bil zagrešen eden najbolj gnusnih in podlih zločinov v zgodovini Primorske. Njegovo prizorišče je bil Kobarid, ki ga je tedaj upravljala angloameriška vojaška oblast, kot sicer vso tedanjo cono A s Trstom in Gorico vred. Ta dan je bil v večernih urah, slab kilometer od Kobarida z zvijačo ugrabljen 38-letni domačin, dr. Andrej Slavko Uršič iz znane kobariške Jeronove družine. Za njim se je zgubila vsaka sled”, je tedanji odgovorni urednik tednika Novi glas dr. Drago Legiša zapisal v četrtek, 28. avgusta 1997, v številki 33 našega tednika Novi glas. Njegove besede so aktualne tudi danes, ko poteka 70 let od ugrabitve, kot so aktualne tudi misli ugrabljenega, neznanega umorjenega Andreja Slavka Uršiča, ki jih je minulo nedeljo, 27. avgusta, pred spominskim obeležjem v spomin na kruto ugrabitev velikega moža z lepimi, jasnimi poudarki prebrala prof. Marija Češčut. “Demokracija je ena”, so besede, ki so nas vse uvedle v slovesnost, ki so jo v Kobaridu priredili Kulturni center Lojze Bratuž, Krožek za družbeno vprašanja

Anton Gregorčič in Društvo slovenskih izobražencev iz Trsta. Zbralo se nas je več kot 150, večina nas je prišla s Tržaškega in z Goriškega, večina nas je bila na istem kraju na Trgu svobode tudi pred dvajsetimi leti, nekateri od nas so že odšli v večnost, a se jih hvaležno spominjamo, kot smo se v nedeljo s hvaležnostjo spomnili žrtve Andreja Slavka Uršiča že pri maši v kobariški župnijski cerkvi, ki jo je daroval domači župnik Ivan Blažič. Med mašo je duhovnik spomnil na lik mučenika Uršiča, predvsem pa poudaril, kako pomembno je ohranjati spomin na naše velikane, ljudi, ki so za ideale demokracije dali svoje življenje. V imenu organizatorjev so pozdravili Ivo Jevnikar, ki je vodil kulturni program, Franka Žgavec, Sergij Pahor, medtem ko je Erika Jazbar poskrbela, da je vse nemoteno potekalo. Prav našemu kolegi Ivo Jevnikarju gre zasluga, da je v arhivih pred leti našel dokumente, ki pričajo o tem, da Andreja Slavka Uršiča niso takoj umorili, ampak da je bil zaprt, čas njegove smrti in kraj njegovega groba pa še danes nista znana.

/str. 8
Jurij Paljak

ZKB in ZB Doberdob in Sovodnje

Združimo naše najboljše moči!

Doberdò e Savogna
Doberdob in Sovodnje

V petek, 1. septembra, ob 18. uri bodo v Kulturnem domu v Gorici člani Zadrzne banke Doberdob in Sovodnje odločili o predlogu združitve z ZKB, medtem ko bodo člani ZKB sklepali o tem strateškem načrtu na skupščini v nedeljo, 3. septembra, ob 10. uri na sedežu Sisse na Opčinah. “Prišel je čas, ko je potrebno združiti naše najboljše moči, da bo banka še bolj učinkovita, profesionalna in konkurenčna na tržišču”, so zapisali upravitelji v tiskovnem sporočilu. Svet okoli nas se naglo spreminja. V bančnem svetu in tudi v združnem bančnem sistemu je nastopil čas za nov zagon in za velike spremembe, zato sta se naši dve slovenski banki odločili, da skupaj pišeta novo poglavje naše prihodnosti. Upravi slovenskih bančnih zadrug sta prepričani, da skupaj lahko oblikujeta močnejšo in bolj solidno banko, ki je z ene strani zakladnica zgodovine ter kulturnih in jezikovnih značilnosti obeh zavodov, z druge strani pa bo predvsem, v skladu z reformo zadržnih bank, usmerjena v prihodnost.

/str. 2

Romanje na Barbano

Skupaj za nove duhovne poklice

Letošnje romanje slovenskih vernikov iz Goriške nadškofije in tržaške škofije na Barbano je bilo, kot že nekaj let, na

za slovenske vernike na Goriškem. Potrebujemo duhovne poklice, če hočemo pomoč za svoje duhovno življenje; zato so romarji Bogu

duhovne poklice; za bolnike, da bi tudi iz žrtev njihovega trpljenja zoreli novi duhovniški, redovniški in misijonarski poklici; za

poseben način posvečeno skupni molitvi za duhovne poklice. Okrog 250 romarjev je v jutranjih urah ponedeljka, 28. avgusta, prispelo do priljubljenega svetišča na otoku v gradeški laguni, da bi se znašli "v Marijinem objemu", je na začetku maše povedal g. Karel Bolčina, vikar

položili na oltar to željo in prošnjo, v upanju, da bi Marija "materinsko pogledala na nas". Molili so za starše, da bi kot dobri vzgojitelji oblikovali zdrave krščanske osebnosti, ki jih Bog kliče v svojo posebno službo; za mlade, da bi rastle v duhu velikodušnosti in požrtvovalnosti ter da bi se pogumno odločali tudi za

semeniščnike in bogoslovce, da bi se dobro pripravili na odgovorno službo. Evhariščno bogoslužje, ki je "izraz ljubezni Boga do nas in naše ljubezni do Njega preko Kristus", je tokrat vodil koprski škof msgr. Jurij Bizjak. Izjemni poznavalec Biblije, čigar vsaka beseda je prežeta s svetopisemsko modrostjo, je v

homiliji poudaril, da so v avgustu trije veliki prazniki nebeške Matere, ki so med sabo povezani in "imajo nekaj kraljevskega v sebi". Dne 5. avgusta - "v najhujši vročini" - slavimo Marijo Snežno: na ta dan leta 352 naj bi, po izročilu, Marija v Rimu s snegom pokazala, kje naj ji zgradijo cerkev, ki je potem postala ena najpomembnejših bazilik (Santa Maria Maggiore). Marija je resnično, kot pravi Salomon, "hladna voda žejnemu človeku

Škof msgr. Jurij Bizjak

srcu rodi prav vsak človek". Vnebovzetje namreč pomeni povečanje, srečo, po kateri hrepeni vsak človek. Zato je vnebovzetje "vsakemu človeku pisano na kožo, zapisano v srce". Tako vnebovzetje nudi "pravilno izhodišče, pravičen pogled na vse stvari". Nazadnje, 22. avgusta, je praznik Device Marije Kraljice, "pravzaprav vrhunec Snežnice in Vnebovzetja". Marija je kraljica angelov, očakov, prerokov, apostolov, mučencev, spoznavalcev, devic, vseh svetnikov, "vseh naših vzornikov" ... Kraljica je

tudi druga najmočnejša figura pri šahu in kartah, je še poudaril msgr. Bizjak; pravimo, da je jesen "kraljica barv", orgle so "kraljica glasbil" ... "Z nazivom kralj/kraljica označujemo vse, kar je najmočnejše, najvišje, najsvetejše", vse, kar krepi našo vero, upanje in ljubezen, tri stebre našega delovanja. Ona je "vzor resničnosti, pravičnosti in svetosti", je kraljica nebeškega kraljestva,

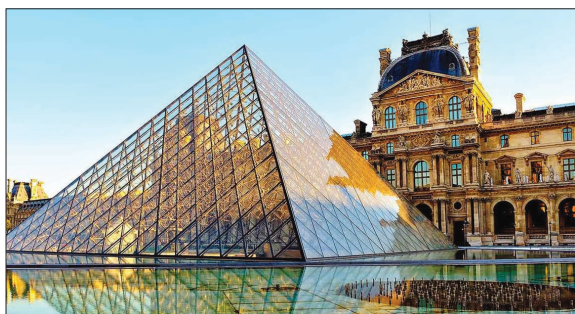
je kraljestvo resnice in življenja, svetosti in milosti, miru in ljubezni, navaja drug hvalospjev. Škof je na koncu vsem navzočim zaželel, da bi jim tudi romanje na Barbano, ki je "tako posrečeno odrezana od sveta", vlilo notranjega miru in poguma. Po eni strani namreč živimo v svetu, po drugi pa včasih potrebujemo tudi nekaj odmaknjenosti, je še dejal. Popoldne so romarji zmolili rožni venec za nove duhovne poklice in v prepevanju litanij prejeli božji blagoslov.

DD

Cerkveni in družbeni antislovar (39c)

L kot LEPOTA 3

Vračamo se k enemu od začetnih izhodišč našega razmišljanja o lepoti in se sprašujemo, če je lepota nekaj objektivnega oz. obče veljavnega, ali ne. Tu se lahko lomijo kopja, kot se je meni zgodilo, pa ne enkrat, a se žal v resnici to ne dogaja prav pogosto. Dam primer. Nekdo naredi neko novo arhitekturno stvaritev, zadevo objavijo, potem pa pride do številnih mnenj, mnenja pa imajo približno enako vrednost. Eden bo rekel, da mu je všeč, eden, da mu ni, kdo bo celo zbral pogum, da bo rekel, da je tisto grdo. Bog pa varuj, da bi si kdo drznil nekoga vprašati, kakšni so objektivni razlogi, da je tista stvaritev lepa, ker hitro pride do bliska, gromov in toče. Da bi tako odgovorili na vprašanje, ali je lepota nekaj objektivnega, bi tako lahko zgolj opazovali svet, ki nas obdaja, pa ocenili stopnjo občutljivosti za lepoto, ki jo ljudje imajo, ne toliko sami po sebi, temveč zaradi tega, ker medijski vpliv in prevladujoča kultura nam vsem nekaj vsiljuje. Če začnemo pri glasbi, lahko pomislimo na tisto, kar nam polni ušesa po radiu, po nakupovalnih središčih, drugih javnih prostorih, na televiziji... Lahko tudi pomislimo na podobe, ki jih imamo neprestano pred očmi na istih mestih, pa še na "jumbo" plakatih, kjer je na pretek takšne in drugačne golote, seksualnih sporočil in še česa. Treba je tudi reči, da smo ljudje dandanes zaprti v neki splošni masovni egoizem, po katerem nič kaj ne skušamo gledati onkraj ali izven sebe, temveč iščemo le tisto, kar koristi nam samim, še to pa v zelo utilitarističnem in ekspresnem smislu (da

mora namreč biti takoj oz. bi že moralo biti včeraj). Ljudje smo morda izgubili vero v lepoto zato, ker smo izgubili vero v ideal ali v ideale, kar pravzaprav pomeni, da smo izgubili vero v presežno. Nekako smo prisiljeni misliti, da je naš svet svet apetitov. Tako torej nekaj nima nobene vrednosti, če ni koristno - to je vse. Kakšna pa je korist lepote kot take? Toda, po

ti misliti na to, kakšen je izgled neke stavbe, saj je zlasti in predvsem važno to, čemu služi. Temu se je še kako podleglo tudi v cerkvenih krogih, kar je vsem na očeh, a se ne bomo preveč ob tem zaustavljali. Tako ali tako bi prišlo do tistega, kar smo dejali prej v začetku. Vsekakor je koristnost nadomestila lepoto in postala temeljni ali osrednji kriterij za presojo, tudi umetnostno. Tisto, kar je danes pomembno, je to, da je nekaj inovativno, šokantno, kreativno, včasih tudi čez vse meje okusnega. Tako ni več objektivnost tistega, v kar zremo, kar nam ponuja ključ za interpretacijo, temveč je sporočilo prikrito, skrito, stvar interpretacije, po navadi skrito v mislih umetnika samega, ki nas želi šokirati, impresionirati in ne vem še, kaj. Tu ni več prostora za vrednostne sodbe, temveč zgolj takšna ali drugačna eksplozija kreativnosti, ki jo le redki izbranci lahko doumejo, v polnosti seveda le umetnik sam. Umetnost je tako postala neki luksuz, okrask, igračka za sloj navdihnenih intelektualcev, navadni ljudje pa tega ne morejo razumeti, pa jih niti ne zanima.

Andrej Vončina

ROMANJE V MEDJUGORJE

Romanje v Medjugorje od 6. do 9. oktobra letos

Odhod z avtobusne postaje v Novi Gorici zelo zgodaj zjutraj v petek, 6. oktobra. Proti večeru prispemo v Medjugorje, kjer bosta sv. maša in čaščenje sv. križa. V soboto zjutraj vzpon na Križevac, kdor bo mogel. Zvečer sv. maša in čaščenje Najsvetejšega. Še prej obisk Podbrda, kraja Marijinih prikazovanj. V nedeljo srečanje s Skupnostjo družin in zvečer sv. maša. Popoldne obisk Cenacola. V ponedeljek zjutraj odpotujemo proti domu, za sv. mašo se ustavimo v hrvaškem Lurdu pri Makarski. V večernih urah prispemo domov.

Prijave: g. J. Markuža, župnik v Zgoniku - tel. 040-229166 (za Tržaško), g. Darko - 3703201305 ali 0481-32121 (za Goriško), ga. Anica 00386-5-3022503 (za Slovenijo).

Slovenski in italijanski državljani potujejo z osebno veljavno izkaznico za inozemstvo.

dobra novica iz daljne dežele". Ona je uresničila to, kar so dolgo oznanjali. "Vsakdo izmed nas pozna hude vročine" ...; ona, ki je zanesljiva, zna "potešiti hrepenenja našega srca". Dne 15. avgusta praznujemo Marijino Vnebovzetje. Čeprav se ta praznik danes morda zdi večini ljudi nekam oddaljen, je škof zatrdil, da se "z vnebovzetjem v

ZNAMENJE KRIŽA

PRIMOŽ KREČIČ

Križ je zasajen v Sveto Trojico

Jezusovo smrt moremo gledati z različnih zornih kotov. Judovski voditelji so ga zavrnilo kot krivoverca in bogokletnika, rimska oblast ga je obsodila kot upornika in nasprotnika. Na teološki in duhovni ravni pa je bila to smrt učlovečenega Božjega Sina, ki je doživel popolno oddaljenost od Očeta in njegove ljubezni. Lahko bi spregovorili o prepadu v Bogu, ki je nekaj nezaslišanega, ker sta Sin in Oče eno v Svetem Duhu. Oče ni rešil Sina iz njegove smrtnosti, nebo se ni oglasilo ob njegovem krik, moral je strpeti trpljenje do kraja in ostati sam v svojem umiranju ter smrti.

Sveti Pavel je začutil to Jezusovo bolečino, ko Oče ni prizanesel niti svojemu lastnemu Sinu in je dopustil njegovo smrt. Vsi smo bili na Kalvariji, ko je trpel naše grehe in umiral zaradi našega uporništv. Vendar tudi Oče ni mogel ostati brez sočutja in oddaljen. Trpel je z njim, a mu tega zaradi trpljenja in bolečine ni mogel pokazati v ljubezni Svetega Duha. Ostala je praznina, ki je bolela Očeta in Sina. Sin je tako izkusil vso razbitost in grenkobo greha.

Božje trpljenje je sprejemljivo in ga moremo zaslutiti samo v luči trinitaričnih odnosov, v katerih so vse Osebe v neprestanem podarjanju. Oče skupaj s Sinom podarja svoje najdražje, svojega Sina. Sveti Duh omogoča to podarjanje, obenem pa je prav pomanjkanje občutja njegove prisotnosti 'krivo' za Sinovo zapuščenost in trpljenje. Nihče ne more doživeti takšnega trpljenja in zapuščenosti kakor učlovečeni Sin, ki je eno z Očetom. Različne upodobitve Kri-

stusa na križu z Očetom, ki ga objema, in Svetim Duhom v podobi goloba, ki je med njima, kažejo na globoko razumevanje skrivnosti Svete Trojice, ki so jo v kasnejših stoletjih humanizma kar precej zanemarili.

Zato je mogoče reči, da je križ zasajen v življenje Svete Trojice pred stvarjenjem sveta, ko je Oče rodil Sina za žrtveno podarjanje. Tudi vse ustvarjeno nosi pečat križa in darovanja. Po žrtvi in daritvi moremo najti pot k izvorni ljubezni, se spraviti in oživiti odnose z ljudmi in z Bogom. Križ se dviga proti grehom človeštva kot kača na drogu v puščavi, da morejo na njem vsi najti ozdravljenje od pikov greha. Jezusov križ razodeva križ, ki je vtkan v zgodovino odrešenja in nosi podobo Svete Trojice. Na

križu se je Bog razodel, kot ljubezen in dar v svojih največjih globinah. Tako smo po križu dobili zopet naš človeški obraz in oživili Božjo podobo. Na križu se učimo izprazniti od vsega, kar je naše, in se podariti drugim ter jih sprejemati kot dar v njihovi drugačnosti. Življenje je lepo, ko se vse spremeni v dar. Sveta Trojica more postati stil in način našega življenja. Podarjanje Oseb je življenje, ki nas navdihuje za nove korake pokorščine in zaupanja Bogu, pa tudi odpuščanja in odpiranja k ljudem. Sveti Duh je moč za vsa človeška darovanja, da se moremo osvoboditi sebičnosti in stopiti v krog dajanja in sprejemanja, ki ne pozna konca.

Vsakoletna likovna akademija Umetniki za karitas na Sinjem vrhu

“Ljubezen je ...”

Vsako leto se sredi vročega avgusta na Sinjem vrhu nad Vipavsko dolino zberejo umetniki na likovni koloniji *Umetniki za karitas*, da bi v miru, zbranosti, a tudi lepem druženju naredili umetniška dela za dobrodelno organizacijo, ki vsako leto znova poskrbi, da gre zbran denar od prodanih umetniških del v roke najbolj potrebnim.

Tudi letos je bilo tako in tudi letos smo umetnike, družino Vidmar, ki gosti umetnike ter organizatorje, obiskali, saj v Novem glasu od samih začetkov spremljamo in sodelujemo z organizatorji, ki pripravijo razstavi tudi v Trstu in Gorici.

Umetnike smo v sredo, 16. avgusta, pred dnevom odprtih vrat, našli sredi dela; nismo jih motili, smo pa z njimi pokramljali ob uri kosila, ko je več časa za pogovor, za snidenje, predvsem pa za medsebojno spoznavanje. Veseli smo bili dejstva, da smo na Sinjem vrhu že takoj srečali Kristjana Vidmarja, hišnega gospodarja, ki se je z družino in vsemi nami, ki smo ga imeli srčno radi, lansko leto moral prezgodaj posloviti od očeta Hieronima. Kristjan je mlad, poln življenjskega elana in z družino je od lanskega leta posodobil penzijo, predvsem pa pred Vidmarjevo domačijo postavil nov podest iz sibirskega macesna, ki kljubuje vetru,

mrazu, vročini, dežju in snegu. Nove mize in stoli na tem podestu samo govorijo o tem, da gre življenje Vidmarjeve hiše naprej, kot gre naprej tudi gibanje *Umetniki za karitas*, saj gre za pravo gibanje vedno večje skupine ljudi, ki se zavedamo pomena lepote in dobrote.

Prav lepo in dobro veljata in se morata deliti in tega se zaveda duša kolonije *Umetniki za karitas* Jožica Ličen, ki skupaj z umetnostno kritičarko Anamarijo Stibilj Šajn iz leta v leto vztraja.

Geslo kolonije in razstav *Umetniki za karitas 2017/2018* je “Ljubezen je ...”. To je več kot očitna povezava z apostolsko spodbudo Radost ljubezni papeža Frančiška. “Ljubezen je potrpežljiva, ljubezen je dobrotljiva, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli se pa resnice.

Vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane. Ljubezen nikoli ne mine (1 Kor 13,4-8)”. Sodelavci Karitas se pri svojem delu srečujejo s številnimi družinami in posamezniki, ki so izgubili vero v ljubezen. Med nami so razdrte družine,

Jasna Merku'

Kristjan Vidmar

enostarševske družine in družine, ki sicer še vztrajajo skupaj in iščejo pot do ljubezni in spoštovanja.

Strokovni svet kolonije, ki ga sestavljajo likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn ter likovni ustvarjalci Jože Bartolj, Lucijan Bratuš, Milena Gregorčič, Azad Karim, Silva Karim, Mira Ličen Krmptič, Tone Seifert, Bogdan Šoban in Janez Štros, v skladu s Pravilnikom, ki ga je pripravila voditeljica projekta Jožica Ličen in potrdilo tajništvo Škofijske karitas Koper, je letos izbral udeležence: iz Slovenije so: Marko Andlovic, Andrejka Čufer, Leander Fužir, Branko Jazbar, Janez Ovsec, Jošt Snoj, Igor Zimic in Edo Zupan; iz Nizozemske sta prišla Marian Henriette Kromkamp in Ben Schildkam, iz Nemčije Anuschka Dupalo – Loss, iz Turčije pa Ahmet Özel.

Igor Zimic

Jošt Snoj

Lucijan Bratuš

enostarševske družine in družine, ki sicer še vztrajajo skupaj in iščejo pot do ljubezni in spoštovanja. Strokovni svet kolonije, ki ga sestavljajo likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn ter likovni ustvarjalci Jože Bartolj, Lucijan Bratuš, Milena Gregorčič, Azad Karim, Silva Karim, Mira Ličen Krmptič, Tone Seifert, Bogdan Šoban in Janez Štros, v skladu s Pravilnikom, ki ga je pripravila voditeljica projekta Jožica Ličen in potrdilo tajništvo Škofijske karitas Koper, je letos izbral udeležence: iz Slovenije so: Marko Andlovic, Andrejka Čufer, Leander Fužir, Branko Jazbar, Janez Ovsec, Jošt Snoj, Igor Zimic in Edo Zupan; iz Nizozemske sta prišla Marian Henriette Kromkamp in Ben Schildkam, iz Nemčije Anuschka Dupalo – Loss, iz Turčije pa Ahmet Özel.

Prav turški slikar nam je na Sinjem vrhu povedal, da se je ponovno vrnil, ker se je hotel tako pokloniti spominu na pokojnega Hieronima. Na Sinjem vrhu smo srečali tudi generalnega tajnika Slovenske karitas, ki je prišel na sestanek s tesnimi sodelavci; Imre Jerbic se je z

nija nadaljuje, ker “tako tudi umetniki lahko vsaj malo pomagamo”. Medtem ko je Brane Jazbar povedal, da skuša združiti svet Sinjega vrha s svetom iz Južne Amerike, kjer je pred leti slikal. Slikar Jošt Snoj nam je pokazal niz svojih magično upodobljenih cerkva, Leander Fužir je upodabljal svoje preproste ljudi. Vesel je bil, ko smo mu povedali, da je prav naša sodelavka lansko leto kupila njegove otroke s kruhom na razstavi v Trstu. Vsak umetnik je svet zase, pa vendar so vsi delovali na Sinjem vrhu kot eno. Igor Zimic iz Nove Gorice nam je skromno dodal, da upa, da bodo kaj njegovega organizatorji prodali, naslikal je tudi križ, simbol trpljenja in trpečih, katerim skuša likovna kolonija *Umetniki za karitas* pomagati. Deset letošnjih udeležencev je ustvarilo 25 likovnih del, 75 ostalih darovalcev pa 93, lepa bera, ki bo zdaj romala v svet. Ob sklepu kolonije je bila postavljena priložnostna razstava. Umetnike za karitas in avtorje sta na slovesnosti predstavili likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn in voditeljica

Foto Jožica Ličen

Brane Jazbar

Leander Fužir

Patricija Simonič

ca projekta Jožica Ličen. V kulturnem programu so nastopili Mladi z Gore, Venček narodnih in nekaj drugih pesmi pa je zapel Mladinski pevski zbor s Cola pod vodstvom Melite Lemut Bajc. Prisotne je nagovoril ajdovski župan Tadej Beočanin, prisotna pa je bila tudi gospa Ljudmila Novak, ki tudi sicer že dolgo podpira dobrodelno pobudo. Navzoče je pozdravil tudi generalni vikar koprške škofije Slavko Rebec, ki se je umetnikom tudi pisno zahvalil.

tekst in fotografije Jurij Paljk

Srečanja pod lipami / Gost agronom Miloš Čotar

Oljkarstvo spet priljubljeno pri nas

V četrtek, 3. avgusta, je bil gost na Srečanju pod lipami goriški agronom in družbeni delavec Miloš Čotar. Srečanje *Oljkarstvo v našem prostoru in času*, ki sta ga priredila Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek Anton Gregorčič v sodelovanju s Kmečko zvezo, je vodil urednik, programist, režiser pri slovenskem programu deželnega sedeža Rai Jan Leopoli.

Najprej je agronom, ki se tudi sam ukvarja z oljkarstvom, opisal sorte oljk in povedal, da se pri nas spleča saditi belico, ker ima ta avtohtona vrsta precejšnjo mero vzdržljivosti, produktivnosti in dobre lastnosti za namizno uporabo in za pridelek olja.

Nato sta se govorca dotaknila praktičnih tem, kot so na primer sajenje oljk, razdalje med drevesi, pomembnost svetlobe in dobrega vzdrževanja. Prav te stvari so pomembne, da oljko ne napadejo razne bolezni, ki so sicer pri nas manj hude kot v južnih krajih. Najhujša bolezen je pavje oko,

ki se pojavi, če oljkar zanemari drevo: slabo obrezovanje, površno sajenje, pomanjkanje svetlobe, prekratke razdalje med drevesi itd. Med škodljivci pa je na prvem mestu muha. Tukaj je Čotar razložil, da obstaja več sredstev za preprečevanje napada: ena so strupi, druga pa so ekološka sredstva. Agronom rajši uporablja drugo rešitev.

Govorca sta se med večerom dotaknila še številnih zanimivih vsebin, kot so na primer nabiranje oljk, delovanje torklje, skladiščenje oljk in olja. Predavanje se je kar dolgo nadaljevalo, kajti prisotni so pokazali veliko zanimanja in postavili agronomu kar nekaj vprašanj.

Ob koncu je moderatorja zanimala še figura pokuševalca olja. Miloš Čotar je vpisan v državni seznam pokuševalcev in je član deželne komisije, ki ji pravijo Panel. Evropska skupnost, pravi agronom, je pač določila, da razred ekstraktov olj mora tudi skozi strokovne pokušnje. Te so precej zapletene, ker se mora sku-

pina pokuševalcev dobro ujemati in večkrat vaditi. Tekmovanja, na katerih se oljkarji pomerijo med seboj, so precej zahtevna, ker mora pokuševalec oceniti tudi do sto olj na dan. Podrobno je opisal delovanje komisije ter postopek pokušnje in ocenjevanja.

Na koncu večera je agronom povedal, da pri nas oljkarstvo nima tako močnega gospodarskega pomena, ker imamo dotaknila še številnih zanimivih vsebin, kot so na primer nabiranje oljk, delovanje torklje, skladiščenje oljk in olja. Predavanje se je kar dolgo nadaljevalo, kajti prisotni so pokazali veliko zanimanja in postavili agronomu kar nekaj vprašanj. Ob koncu je moderatorja zanimala še figura pokuševalca olja. Miloš Čotar je vpisan v državni seznam pokuševalcev in je član deželne komisije, ki ji pravijo Panel. Evropska skupnost, pravi agronom, je pač določila, da razred ekstraktov olj mora tudi skozi strokovne pokušnje. Te so precej zapletene, ker se mora sku-

MČ

Srečanja pod lipami / Dr. Drago Štoka

„Življenje je kot hoja po stezici“

Poletni program Srečanj pod lipami se je končal v sredo, 9.

avgusta, s predstavitev knjige *Po stezicah in brezpotjih*. Knjiga, ki jo je napisal dr. Drago Štoka, je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi ob avtorjevem pomembnem jubileju. Večer, v organizaciji Kulturnega centra Lojze Bratuž in Krožka Anton Gregorčič, sta vodili prof. Majda Cibic in prof. Marija Češut.

Prof. Marija Češut je uvedla večer in pozdravila prisotne v imenu Goriške Mohorjeve družbe in njenega predsednika Renata Podveršiča. Med predstavitev je profesorica prebrala odlomke iz knjige, o nastanku publikacije in njeni vsebini je pa prijetno in naklonjeno spregovorila prof. Majda Cibic. Oblikovanju knjige se je z izredno pozornostjo in skrbjo posvetil umetnik Franko Žerjal, ki je dal z

inovativnim pristopom poseben pečat temu delu. V knjigi so samostojna dela, ki si jih je zamislil oblikovalec ob branju in jih je potem računalniško in na sodoben način obdelal. Kako se je spoprijel s to nalogo, je sam povedal in natančno razložil svoje zamisli. Posebna zahvala gre tudi novinarki Eriki Jazbar za tehtno in skrbno uvodno besedo.

Bistvo avtorskih spominov je človek v vsej svoji razsežnosti, pravi prof. Majda Cibic. V ospredju so osebnosti naše zgodovine, ki so žrtvovale življenje za slovenstvo. V tej knjigi najdemo te osebe, ki jih je zgodovina predolgo pozabljala in skrivala, svoj prostor. Prav zaradi tega je delo posebno dragoceno. Poudarek na človeka je še posebno pomemben v teh časih, ko smo vsi ujeti v ta virtualni svet z računalniki in pametnimi telefoni. Zgodi se, da zgubimo stik z

realnostjo in človeški odnosi se na ta način zrahljajo.

Avtor se v knjigi spominja na korenine, na domače kraje in na svetle like, s katerimi je sklenil globoke prijateljske vezi in ki so ga spremljali skozi življenje. Avtorja vznemirjajo tiste osebnosti, ki so morale prehoditi pot mučeništva in preganjanja. Žrtve, ki so bile preveč časa zamolčane.

Ob koncu večera je spregovoril še avtor sam, ki se je najprej zahvalil vsem, ki so prispevali k nastanku knjige. Obrazložil je, zakaj si je zamislil tak naslov. Štoka pravi, da je življenje kot hoja po stezici. Posameznik po lastni krivdi ali zaradi drugih prej ali slej krene v glavne poti in zaide na brezpotje, kjer se lahko tudi izgubi. Veliko zmago pa človek doseže, ko zmore z brezpotja zopet doseči pravo pot.

MČ

Dramska Družina SKPD F. B. Sedej / Gledališče na ocvrtem

Še zadnjič zelo uspešno na odru Drakula

Poznoavgustovski večer, v petek, 25., se je v dvorani župnijskega doma F. B. Sedej v Števerjanu zavil v skrivnostno ozračje, ki je ob gosti umetni megli zavelo že pred začetkom predstave. Zagnani igralci Mladinske skupine M+ F. B. Sedej Števerjan so na domačem odru v abonmanskem nizu gledaliških ljubiteljskih predstav *Gledališče na ocvrtem*, ki ga je drugo leto zapored priredila Dramska družina SKPD F. B. Sedej Števerjan, pod pokroviteljstvom Zveze slovenske katoliške prosvete Gorica, Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in Sveta slovenskih organizacij, še zadnjič zbrano in prepričljivo, vseskozi vzdržujočo napetost in tematsko skrivnostnost, prikazali igralsko in uprizoritveno zahtevno dra-

mo *Drakula*. Med občinstvom – prisotna sta bila tudi predsednik SSO Walter Bandelj in goriška občinska svetnica iz vrst SSK Marilka Koršič - je bilo opazno precej mladine, ki je gotovo bolj dovtetna za tovrstne, bolj sodobno zasnovane predstave kot pa starejši gledalci, ki so jim verjetno bolj pri srcu klasična dramska dela v tradicionalnem uprizoritvenem slogu.

Opirajoč se na roman Brama Stokerja, je znano zgodbo "o vampirju" za mlade gledališke navdušence, ki so takoj z veseljem sprejeli tekst, posrečeno priredila in zrežirala mlada poklicna igralka Patrizia Jurinčič Finžgar, članica SNG Nova Gorica. V njeni različici, ki ji posebno vzušje ustvarjajo avtorska glasba Patricia Quaggiata in osvetlitve

oz. zatemnitve prizorišča pa tudi zanimivo in smotno izdelana scena, si tematični protagonist s sesanjem človeške krvi podaljšuje življenje, ker

brez predaha išče svojo nadse drago zaročenko, ki mu jo je pred 400 leti ugrabil sovrážnik. S to mračno zgodbo

se prepleta druga ravno tako čustveno močna med mladim Johnatanom in Mino, o kateri je Drakula prepričan, da je njegova izgubljena ljubljena. Prav ljubezen, ki veže mlada zaljubljenca, zmaga nad temnimi silami, tako da ima shrhljiva vsebina, katere mračne in presunljive oden-

ke so mladi igralci izvrstno prikazali, srečen konec. Predstava *Drakula*, s katero je svoj debi na odrskih deskah

imenitno prestala Mladinska dramska skupina M+, se je kakih desetkrat pojavila na naših odrih, tudi na Zamejskem festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinja, na katerem ji je strokovna komisija dodelila tretjo nagrado v mladinski kategoriji. Naj še zadnjič poimensko navedemo nastopajoče: Miha Kovic - Drakula, Mira Boškin, Jana Juren - Selma, Sara Soban - Lucy (Drakulove neveste), Alessandro Pasi - Johnatan, Nika Devetak - Mino, Samuele Vittorio Ferletti - doktor Seward, Alek Devetak - asistent doktorja, Chiara Bergnach - Mary Reinfield, Tadej Lukman - profesor Van Helsing.

Kot je pred začetkom predstave pojasnila Ilaria Bergnach, organizacijski vodja števerjanske dramske skupine SKPD F. B. Sedej, je bila uprizoritev *Drakula* poslednjič na odru, ker se bo večina članov - igralcev in zakulisnih tehnikov - Mladinske skupine M+

razkropila po raznih koncih in krajih, ker bodo letos stopili na univerzitetno pot. Mimogrede jim želimo, da bi se s tako vneto in zagonom, kot so se lotili gledališkega dela, "spoprijeli" tudi s študijem. Bergnachova je tudi napovedala prihodnji dogodek *Gledališča na ocvrtem*, ki bo v nedeljo, 17. septembra, ko bodo člani Dramske skupine SKPD F. B. Sedej imeli prvo ponovitev nove predstave *Leto šlagerja*, sodobne drame nizozemskega avtorja Rika van den Bosa, v režiji Tomaža Krajnc.

Tako se v letošnjem letu števerjanska Dramska družina lahko ponaša kar z dvema premiernima uprizoritvama, kar ni ravno pogosto v ljubiteljskih gledaliških krogih! Tudi avgustovski gledališki večer "na ocvrtem" se je kar najlepše končal pod zvezdami ob prijateljskem kramljanju. Gledalci so ob cvrtih dobrotah nazdravili pridnim igralcem s čašico rujne kapljice, ki so jo ponudili vinarji Vinoteke Števerjanski griči.

Iva Koršič

Tabor volčiči 2017

Goriški volčiči in volkuljice čuvajo naravo

Volčiči in volkuljice krdela Sambhur iz Gorice so se letos odpravili na Visoko pri Poljanah, kjer jih je čakal še zadnji izziv letošnjega skavtskega leta: poletni tabor. Tako so v torek, 18. 7. 2017, pozdravili starše ter se z avtobusom odpeljali do Vrtovčevega doma. Tam so spoznali predstavnike ljudstva Na'vi, ki so jih prosili za pomoč v boju proti pohlepni ljudem, ki napadajo njihov planet. Volčiči so se izkazali v vseh preizkušnjah ter z geslom *Čuvajmo naravo* uničili sovražnike in njihove načrte.

Prvi dan so volčiči postavili jambor in z dvigom zastave uradno začeli tabor. Naslednje dni so namenili urjenju različnih spretnosti in veščin, ki bi jim prišle prav v primeru napada zlobnih ljudi. Otroci so raziskovali okolico, razbirali šifrirana besedila in se izkazali

v športnih vajah na kopnem in ob vodi. Učili so se spoštovati naravo, v kateri vidi skavt božje delo, in odločno sklenili, da jo bodo branili. Člani krdela Sambhur so pokazali pripravljenost in pogum, ko so se odpravili na nočni izlet k Drevesu Duš, kjer so spoznali skrivnosti ljudstva Na'vi. Mali skavti so se posvetili tudi duhovnosti. V glavnem zboru so vsak dan po-

slušali odlomek iz Svetega pisma ter s pomočjo starih volkov spoznali življenje sv. Frančiška, zavetnika volčičev. Voditelji so priredili tudi športni dan, na katerem so se volčiči izkazali na mnogih postojankah: skakali so v žakljih, vadili ravnotežje in natančnost, igrali bowling, se preizkusili na poti preživetja ter se nazadnje veselili pri igranju

roverčka.

Volčiči so se med tednom pripravljali na boj in urili svoje umske ter telesne sposobnosti. Vse, kar so se naučili, so pokazali v zadnjem spopadu, ko so hudobneži prišli do Vrtovčevega doma ter napadli Stare volkove. Mali skavti so rešili svoje voditelje in zlobne premagali v odlični veliki igri. Volčiči so se zmage veselili in o tem pripovedovali staršem, ki so se jim pridružili naslednji dan pri maši, tabornem ognju in zadnjem zboru. Vsi zbrani so zapeli *Pesem slovesa* ter sežagali jambor. Vsak je nato odšel proti domu, s sabo si je nesel košček jambora in seveda mnogo nepozabnih spominov.

Trudi

Nad sto članov na tradicionalnem izletu

Goriški upokojevci v okolju furlanskih Dolomitov

Društvo slovenskih upokojevcev za Goriško že vrsto let prireja v mesecu avgustu tradicionalni piknik, povezan z izletom. Tokrat se je nad sto upokojevcev 5. avgusta odpravilo z dvema avtobusoma v kraj Barcis v Valcellini, v okolje vršacev furlanskih Dolomitov. Pri istoimenskem akumulacijskem jezeru jih je na mostu Antoi pričakal vodič, ki jih je v dveh izmenah z vlakcem popeljal na ogled slikovite soteske, ki jo je reka Cellina v stoletjih izdoblila med skalovjem.

Po ogledu so se udeleženci odpeljali v zaselek Mal-

nasio, v občino Montereale di Valcellina. Tu je skupina imela na razpolago štiri vodiče, da bi laže in podrobneje sledila pri vodnem ogledu hidroelektrične centrale Antonio Pitter, ki so jo po dokončnem zaprtju leta 1988 spremenili v muzej »IS Science

di arheološkega vidika. Zamisel in skrb pri gradnji hidrocentrale je imel inž. Aristide Zenari, medtem ko je inž. Antonio Pitter skrbel za vse ostale elektrotehnične rešitve. Centralo so začeli graditi leta 1900, končali pa leta 1905. Ker je bila zgradba privat-

na značaja, so dajali velik pomen tudi na solidnost in arhitekturni zgradbi, le tako so za gradnjo objekta laže pridobili potrebna sredstva. Upokojevcem so prikazali celoten proces za pridobivanje električne energije in izčrpno obrazložili tudi delovanje posameznih strojev in delov. Izstopila je slika kompleksnosti postopkov in tehnoloških dosežkov, da je delovanje lahko potekalo učinkovito in brezhibno. Zanimivo je dodati, da je omenjena hidrocentrala svoj čas veljala za največjo tovrstno zgradbo v Evropi in bila tudi prva, ki je dovajala tok za razsvetljavo trga Sv. Marka v Benetkah.

Sledila sta kosilo in druženje v restavraciji Monte Spia, na lepi in razgledni točki v kraju Montereale Valcellina. Veselo razpoloženje je spremljala prijetna glasba ob petju slovenskega harmonikarja ter pevke vse do odhoda v poznih popoldanskih urah. (in)

Mešani mladinski pevski zbor Emil Komel

S petjem in dobro voljo v novo sezono

Mešani mladinski pevski zbor Emil Komel iz Gorice je od 16. do 19. avgusta imel intenzivne vaje v samostanu Šolskih sester na Brezjah. Na vsakoletni pevski teden, kjer pevci poglobimo in nadgrajujemo svoje znanje, smo odšli z vlakom z novogoriške železniške postaje. Že vožnja z vlakom na Gorenjsko je bila posebno doživetje.

Pevke in pevci, stari od 15 do 19 let, smo pod taktirko dirigenta Davida Bandlja na pevskem tednu pripravili cel kup starih in novih pesmi za prihajajočo sezono. Dnevne pevске vaje so bile zahtevne in so trajale več ur.

Vsaki dan smo pevci imeli osem ur vaj, med katerimi so seveda bili pavze in kosila, večeri pa so bili na-

menjeni druženju.

Zbor, ki je do danes dosegel že vrsto odličnih rezultatov, pa se je med drugim in tretjim dnevom ukvarjal tudi z vajami za vokalno in dihalno tehniko, najprej po dvojicah, potem pa skupno; vodila jih

je Nina Kompare Volasko, ki že sedem let spremlja razvijanje zbora. Mlade pevke in pevci smo tako z dobro voljo in z delavnostjo že stopili na prag nove sezone koncertov in tekmovanj.

Luka Paljč

Obvestila

Mladinski dom Gorica obvešča, da bo od 28. avgusta do 8. septembra potekal drugi del POLETNOSTI 2017, in sicer: priprava na začetek pouka za osnovno in srednjo šolo in priprava na vstop v srednjo šolo. Informativno srečanje s starši obiskovalcev pošolskega pouka bo potekalo v četrtek, 7. septembra, ob 18.00 na sedežu v Gorici, ul. Don Bosco 60. Vpis k pošolskemu pouku 2017/18 je še možen. Informacije; tel. 366-6861441 ali 331-6936603, e-pošta mladinskidom@libero.it, www.mladinskidom.it

Društvo slovenskih upokojevcev za Goriško vabi članice in prijateljice, da se pridružijo kot pevke društvenemu Ženskemu pevskemu zboru. Prijavijo naj se po tel.: 0481 531093 (Majda M.) ali 0481 532092 (Emil D.). Prav tako so članice in prijateljice vabljeni, da se vključijo v ekipo balinark in se prijavijo na tel. št.: 0481 882213 (Ana T.).

V ulici San Giovanni 9 v drugem nadstropju, zraven cerkve sv. Ivana, dajemo v najem trisobno stanovanje. Za informacije tel. 0039 347 6921591.

"Male oglase" najdete, če na našem portalu www.noviglas.eu desno zgoraj vtipkate iskani niz "Mali oglasi".

Cestitke

Janezu in Katji, ki sta v soboto, 29. julija, stopila na skupno življenjsko pot, želimo obilo sreče in lepih trenutkov člani društva Sedej iz Števerjana in župnija iz Števerjana.

Darovi

Ob smrti drage ljubljene **mame**

Lojzke daruje hčerka Marina za **Novi glas** 100 evrov in za **Sv. Goro** 300 evrov. Za **Novi glas** daruje župnijski urad Drežnica 50 evrov.

Sožalje

Ob smrti **Nade Tomsič** izreka dolgoletnemu **odborniku Emila in sorodnikom** iskreno sožalje Društvo goriških upokojevcev.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu
(od 1. 9. 2017 do 7. 9. 2017)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan razen ob sobotah od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 1. septembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Nedelja, 3. septembra, ob 21. uri (vodi Ilaria Banchig): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, rezijanskem in zilijskem narečju.

Ponedeljek, 4. septembra (v studiu Sanja Vogrič): Večer s knjigo.

Torek, 5. septembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 6. septembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Planinski orel - Izbor melodij.

Četrtek, 7. septembra (v studiu Andrej Baucon): Četrtek večer z glasbo - Zanimivosti, obvestila in humor.

Dramski odsek PD Štandrež

V poletni toploti igralci niso mirovali

Foto DP

pa so navdušili gledalce v Vojščici na Krasi in v Kanalu, kjer je bilo sredi avgusta prav prijetno na prizorišču ob Soči. Udeležba je bila številna in veselo vzdušje zagotovljeno. Naj pri tem omenimo, da je sodelovanje med skupinami iz Štandreža in Kanala že dolgoletna in uspešna stalnica. V petek, 25. avgusta, so štandreški komedijanti obiskali Orehovo. Tja sta jih povabila Krajevna skupnost in tam-

kašnje društvo, da bi obogatili večdnevno praznovanje vaškega zavetnika sv. Avguština, ki ga v tem kraju vsako leto zelo slovesno počastijo. Na velikem prizorišču ob reki Vipavi, kjer potekajo razne dejavnosti, in ob lepi udeležbi gledalcev sta Majda Zavadlav in Božidar Tabaj zabavala prisotne z vedro igro *Gremo v teater*. Ob koncu predstave sta nastopajoča povabila vse prisotne, naj se v nedeljo, 27. avgusta, udeležijo slovesne svete maše v čast krajevniemu patronu. Po sv. maši je bilo namreč ob cerkvi družabno srečanje z mladinskim programom.

DP

Kratke

Obisk podpredsednika FJK Sergia Bolzonella v Sesljanu

Podpredsednik Furlanije Julijske krajine Sergio Bolzonello je v petek, 18. avgusta, v Sesljanu obiskal tudi sedež jadranskega kluba Čupa. S predsednico Nado Čok sta se pogovarjala o prihodnosti jadrane ponudbe v Sesljskem zalivu. Bolzonello se je srečal tudi s predstavniki društev Pietas Julia,

Sistiana 89 in Diporto nautico Sistiana, pred tem pa se je udeležil odprtja prenovljenega turističnega urada v Sesljanu. Ta bo odsej eno od 16 uradnih informativnih točk agencije za turistično promocijo dežele PromoTurismo FVG. Odprtja so se udeležili tudi podpredsednik deželne sveta Igor Gabrovec, domača županja Daniela Pallotta, predsednik tržaške medobčinske zveze Roberto Dipiazza ter deželni svetnik in nekdanji nabrežinski župan Giorgio Ret. Vsi so poudarili, da ima Sesljan še veliko neizkoriščenega potenciala, za turistični razvoj pa je ključno, da gospodarstveniki, turistični ponudniki, društva in javne institucije nastopijo složno ter v povezavi z ostalimi turističnimi kraji v Furlaniji Julijski krajini. / ARC/PV

Studenc v Mavhinjah bo deželno zaščiten

Studenc pri Mavhinjah je po sklepu vlade Furlanije Julijske krajine z dne 4. avgusta priznan kot življenjski biotop deželne interesa. Odbornica za infrastrukturo in prostor Mariagrazia Santoro je ob predložitvi formalnega akta spomnila, da gre za predlog mavhinjskega jusa, ki je kasneje dobil soglasje Tehnične komisije za zaščiten območja.

Kal na robu vasi je bil svojčas pomemben vir vode za ljudi in živino, odsej pa bo njegovo območje ščitil poseben pravilnik, ki je priložen sklepu. V njem je našeta vrsta prepovedi, zaradi katerih pri Studencu ne bo več mogoče kakorkoli spreminjati vodno kotanjo oziroma posegati v prostor rastlin in živali. Prepovedani sta tudi prižiganje kresov in prirejanje športnih prireditev. Dostop z motornimi vozili pa bo dovoljen le za namene gozdarskih dejavnosti.

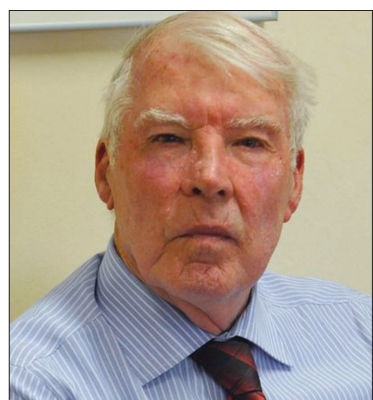
Upravljanje zaščitenega območja bo dežela poverila Občini Devin - Nabrežina. / ARC/PV

Še na mnoga leta!

Dr. Drago Štoka 80-letnik

Ob pomembni življenjski obletnici je gospod dr. Drago Štoka v krogu najdražjih proslavil svojih osemdeset let na domačem borjaču, ki se nahaja

Sergij, čigar mama Anica je ravno pred nekaj dnevi umrla. Potem je profesorica Majda Cibic Cergol predstavila najnovejšo izdajo Štokove knjige, iz katere izstopa njena

gov spomin na ljudi, ki jih je spoznal na svoji življenjski poti. Ta tema je razvidna že v spremni besedi, ki jo je napisala novinarka Erika Jazbar. Nekaj besed sta spregovorila tudi profesor Franko Žerjal, ki je v Štokovi knjigi objavil več svojih izvirnih ilustracij, in Štokova sestra Boženka, ki je recitirala pesem o kontovelski mlaki v narečju, dr. Štoka pa je iz iste knjige prebral zadnjo črtico *Večerni Ave*. Doživeti je sta sklenila Štokova sosedica, ki je obudila nekaj zanimivih spominov iz otroštva, in sam slavljenc, ki se je prisotnim zahvalil in je obenem vsem sodelujočim daroval slovenski šopek.

Matej Kosmač

Poletno izobraževanje za šolnike na Bledu

Zanimiv preplet strokovnosti in srčnosti

Poletni seminar za vzgojitelje, učitelje in profesorje šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji, ki poteka navadno zadnji teden avgusta in ga po mednarodnem dogovoru prireja Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, obišče vsako leto različno slovensko pokrajino. Tokrat se je skupina tridesetih šolnikov iz Tržaške in Goriške mudila na Bledu. Prvi dan je prisotne najprej pozdravila višja svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Anton in podrobno predstavila pester izobraževalni in kulturni program, ki so ga oblikovali na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo in je zbrane vodil po Gorenjski. Sledila sta predstavitve vzgojno-izobraževalnih zavodov v Območni enoti Kranj in predavanje o učenju jezikov v otroštvu mag. Lucije Rakovec. Vlado Pirc pa je predstavil govorno kulturo pedagoga. Zvečer sta sledila kulturni program *Rajže po poteh triglavske pravljice* in slavnostna večerja.

V torek zjutraj je šolnike predramila energična Katja Bevk iz radovljiske knjižnice A. T. Linharta s posegom *Uživajmo v branju* ozi-

roma kako pritegniti najmlajše k tej dejavnosti. Sledilo je predavanje Mateje Mulej in Matjaža Varška o otrocih s posebnimi potrebami. Popoldne je bil na vrsti vodeni ogled Blejskega gradu, do katerega so se povzpeli po več kot tristotih stopnicah. Ob obzidju so uživali

v čudovitem razgledu na otoček sredi jezera, obenem so si ogledali grajsko tiskarno, klet, muzej, kapelo in prisostvovali srednjeveški predstavi v značilnih kostumih. Namen seminarja za šolnike je poleg ogleda čudovitih slovenskih krajev in izobraževanja tudi spoznavanje šol in soočanje z različnim načinom dela, kot smo ga mogoče vajeni pri nas, v Italiji. Zato so gostovanja na solah zelo dobrodošla ustaljena praksa polet-

prakse kot težave in se popoldne, polni nove energije in zagnanosti, odpravili na vodeni ogled Radovljice in obisk muzejskih zbirk. V četrtek je turistična vodička in slovenistka Maja Kovačič, zaposlena na Zavodu RS za šolstvo, popeljala šolnike na strokovno ekskurzijo po Bohinju z okolico. Ogled so začeli pri spomeniku Štirih srčnih mož. Sprehodili so se do cerkvice sv. Janeza Krstnika in se zapeljali z ladjo po Bohinjskem

jezeru. Obiskali so Zlatorogovo pravljico deželo "U konc' sveta so pravljice doma" in se z gondolsko žičnico odpeljali na Vogel, kjer so se okrepcali in se nato vrnili v dolino. V Studoru so si ogledali kozolce in Oplenovo hišo ter obiskali Turistično kmetijo Gartner. Ti se ukvarjajo s planšarstvom in sirarstvom, zato je sledila še degustacija izdelkov iz njihove sirarne, predstavitev gorjuških pip in drugih lesenih izdelkov. Zadnji dan je Dušica Kunaver naravnost očarala poslušalce z zakladnico ljudskih pripovedk iz Gorenjske. V pripoved je vpletla tudi ljudske pesmi, ki so jih vsi skupaj ubrano zapeli. Sledilo je predavanje Mihaele Kerin o razvijanju socialnih veščin v razredu in o formativnem spremljanju. Poslušalci so aktivno sodelovali, razdeljeni v več skupin. Poletni seminar sta končali mag. Lucija Rakovec in Andreja Duhovnik Anton: prva z va-

bilom na ponoven obisk Gorenjske tako z učenci in dijaki kot posamezno, druga pa z vabilom na Jesenski seminar za šolnike, 4. septembra v Trstu. Udeleženci seminarja so se jima zahvalili za izkazano strokovnost in srčnost, saj so se med petimi dnevi skupnega bivanja v hotelu Jelovica na bregu Blejskega jezera stkala čudovita prijateljstva in nepozabna doživljaja.

Metka Šinigoj

Za izboljšanje železniških povezav

Pobudo za povezavo Trst - Ljubljana je prva dala FJK

Deželna vlada Furlanije Julijske krajine se je odzvala na nedavno poročanje dnevnika Delo o železniški povezavi med Trstom in Ljubljano in v sporočilu za javnost poudarila, da je pobudo za oživitve proge prva dala predsednica Debora Serracchiani.

Predlog je predstavila leta 2015 slovenskemu zunanjemu ministru Karlu Erjavcu ob robu plenarnega zasedanja Skupnega odbora Slovenija - FJK v Trstu, piše v sporočilu. Odziv slovenskih oblasti je bil dober, saj sta tako Erjavec kot minister

za infrastrukturo Peter Gašperšič pozdravila namero in dodala, da bi vzpostavitev povezave koristila širšemu območju in ne zgolj obmejnemu prometu.

FJK je zato takoj navezala stik z družbama za italijanski železniški promet in infrastrukturo (Rete Ferroviaria italiana in Trenitalia) ter ju zaprosila za ekspertizo, s čimer se je začelo usklajevanje s Slovenskimi železnicami in infrastrukturnim ministrstvom.

Dne 5. junija letos je v ta namen predsednica Furlanije Julijske krajine sklicala sestanek v Trstu, ki so se

gato udeležili predstavniki slovenskega ministrstva ter italijanskih in slovenskih železnic. Tehnični predlog je bil po večini sprejet, udeleženci sestanka pa so sklenili, da bodo v prihodnjih mesecih razmislili o nekaterih dopolnitvah.

V osnovi gre za poskusno vzpostavitev povezave med Benetkami, Trstom in Ljubljano s pričakovanim zadovoljivim povpraševanjem za kasnejšo finančno vzdržnost potniške storitve.

Deželna vlada je prepričana, da ima povezava med temi tremi mesti strateški pomen tudi znotraj evropskega programa med Italijo in Slovenijo. Zato bo Furlanija Julijska krajina v prihodnjih mesecih formalno vključila v pogovore tudi deželo Veneto - neformalno se je to že zgodilo - in italijansko mini-

strstvo za promet z namenom, da se naporu še dodatno okrepijo. Ne nazadnje je Debora Serracchiani močno željo Furlanije Julijske krajine po vzpostavitvi železniške povezave predstavila tudi evropski komisarki za promet Violeti Bulc med njunim nedavnim srečanjem, 12. julija v Trstu, na vrhu za Zahodni Balkan. Komisarka se je takrat strinjala, da je preusmerjanje prometa s cest na železnico dobrodošlo, zato je tudi izrazila pripravljenost pomagati pri izboljšanju povezav v jugovzhodnem delu Evrope.

"Na potezi so zato zdaj slovenski organi v programu Italija - Slovenija, pri čemer si Furlanija Julijska krajina močno želi, da bi tako pomembna storitev za prebivalce in podjetja našega širokega območja dobila ustrezno finančno podporo", je zapisano v sporočilu vlade FJK.

Praprot / Jusarsko vprašanje je vedno aktualno

Predstavili so brošuro o jusarski imovini vasi Praprot in Trnovca

Jus vasi Praprot in Trnovca je eden izmed 29 tovrstnih osebkov na Tržaškem. Njegova lastnina znaša 500 hektarjev zemlje, zdajšnjih članov pa je 48. Jus je ustanova, ki ima zdaj dokaj trdne temelje, za sabo pa dolgoletno zgodovino, njegova prihodnost je še kar spodbudna, vsaj glede na zadnje premike, ki jih je to vprašanje deležno na deželni ravni. Preteklost jusa vasi Praprot in Trnovca je odsej zabeležena v brošuri z naslovom *Poročilo o*

jusarski imovini, ki jo je napisal domačin iz Praprota Frančko Briščak. V publikaciji je temeljito obdelana geneza nastanka jusa, ki sega v obdobje razsvetljenstva. Agrarna reforma Marije Terezije in Jožefa II. je uzakonila vaško samoupravo in s tem dejansko ukinila fevdalizem. Posledice te reforme so občutili domačini iz Praprota in Trnovca. Najprej so bili najemniki devinskega princa, potem pa so postali lastniki svoje zemlje. Za to pa je bil potreben pravni

akt. Devinski princ Evgen Hofentohe je leta 1853 podpisal pogodbo o skupni imovini Praprot-Trnovca s tedanjimi vaščani obeh kraških vasi. Leta 1878 pa je bil dokončan postopek pogodbe z vpisom v katastrsko občino Šempolaj. Takrat je dejansko nastal krajevni jus, ki je imel ključno vlogo pri upravljanju vaškega življenja. Frančko Briščak je poročilo o jusarski imovini napisal predvsem zato, da bi spodbudil mlajše generacije k sodelovanju pri tem osebku. Žal vse bolj

opaža, da se mladi držijo vsak zase in da skupne imovine ne upoštevajo kot izraz skupne vaške dobrine. Zgodovina jusov beleži hud udarec v času fašizma, ki je domačinom poskušal odvzeti zemljo. A nerazčiščeni odnosi med jusarji in krajevnimi upravami so se ohranili vse do danes. V začetku leta je deželni svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar vložil popravek k obstoječemu zakonu, ki bi s potrditvijo lastništva dokončno razjasnil, kaj komu pripada. Smisel postopka je namreč v tem, da bi se jusarji ne pravdali več z občinskimi upravami o namembnosti in lastništvu te zemeljske imovine in da bi vsak spet postal dokončen gospodar na svoji zemlji.

Dogodki na Slovenskem

Polemično pred referendumom in volitvami predsednika države

Dogaja se, da v življenju najprej poskušamo pokrbeti zase in za svoje potrebe, šele potem se izrekamo in opredelujemo za širše zadeve, ki so seveda tudi nepogrešljivi del stvarstva in človekovega bivanja v njem. Zato zdaj v Sloveniji prednjači skrb za odpravo posledic suše, požarov, poplav in drugih naravnih nesreč, ki so nedavno prizadele kmetijstvo in druge proizvodne in gmotne vire državljanov, za kar pa vlada nima dovolj razumevanja in skrbi. V času od izida prejšnje številke našega časnika se je v Sloveniji zgodilo še marsikaj drugega, pri čemer pomembni dogodki omogočajo podrobnejšo oceno in mnenje. Zgodilo se je, povsem nepričakovano, da je v mesecih juliju in avgustu Slovenijo obiskalo največ turistov v vsem času naše nove države. Na Bledu se je nekaterim turističnim

predstavnikom celo zareklo in so slovenskim gostom oziroma turistom svetovali, naj v počitniškem obdobju ostanejo doma in napravijo prostor tujcem, sami pa da bodo Bled in morda Bohinj lahko obiskali tedaj, ko bo turistična reka tujcev usahnula.

Pomembnejše pa je, da je nastal nov spor oziroma povod zanj zaradi pridige ljubljanskega nadškofa metropolita Stanislava Zoreta pri maši na Marijino Vnebovzetje

v svetišču na Brezjah. Vprašal se je, "ali smo Slovenci sploh še varuhi življenja?". In je takole nadaljeval: "Bojim se, da ne. Nedavno smo lahko doživeli, kakšnih besed je bil deležen človek, (moja pripomba: mišljen je nekdanji ustavni sodnik in sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice v več mandatih, Boštjan M. Zupančič), ki se je zavzel za nerojeno življenje in brez olepševalnih besedičenj povedal, da je tudi otrok, ki še ni rojen, nosilec človekovih pravic, in med najbolj temeljnimi med temi pravicami je pravica do življenja. Jemati neroje-

nim to temeljno pravico je prvi kamenček v plaz, v katerem človek nazadnje neha biti vrednota in postane zgolj sredstvo za doseganje ciljev. Ker nimamo pravega odnosa do življenja na njegovem začetku, imamo veliko težav tudi z življenjem na njegovem koncu. Ne znamo stopiti v pravi odnos spoštovanja do človekove smrti, do smrti vsakega človeka. To je tudi eden od razlogov, zakaj s takšno težavo pokopavamo žrtve,

ki so zasute po rovih in jamah širom naše domovine". Na odgovor ljubljanskemu nadškofu metropolitu zaradi njegovih stališč glede splava, rojstva in smrti ni bilo treba dolgo čakati. Razviden je iz pogovora, dolgega pol časopisne strani, ki ga je časnik Delo objavil v ponedeljek, 21. avgusta, z antropologinjo dr. Svetlano Slapšak. Po njenem zatrjevanju "vsakdo, ki izreče, da ima zarodek od prvega trenutka spočetja človekove pravice, to ni nič drugega kot popolna izguba stika z realnostjo. Za to se je zavzel nadškof, s čimer se je vmešal v

državno politiko in v slovensko ustavo. Zato je to skrajna meja, kjer bi se morala najbolj odgovorna, predsednik države in predsednik vlade, odzvati". Obravnavana polemika o zelo občutljivem in aktualnem vprašanju, ki zadeva spočetje in nerojene otroke ter naš odnos do smrti, se bo najbrž še nadaljevala, vendar gre samo za eno izmed tem v političnem vsakdanjku Slovenije. V Sloveniji deluje tabor

vladajočih strank, ki volivce in javnost prepričujejo, da nas vodi jo v blaginjo in razvoj, in raznolik tabor opozicijskih strank, ki dokazujejo prav obratno, namreč, da je zdajšnja oblast Slovenijo potisnila v stalne težave, trajno krizo, iz katerih ni videti rešitve. Oba tabora se bosta soočila na referendumu o zakonu o drugem tiru železniške proge (povezave) med Divačo in Koprno, ki bo 24. septembra, in na volitvah za predsednika države, ki bodo v nedeljo, 22. oktobra. Najprej je veljalo prepričanje, da bo na volitvah premnočno zmagal zdajšnji državni

poglavar Borut Pahor, vendar se za omenjeni položaj pojavlja čedalje več kandidatur, zaradi česar je postalo verjetno, da bo predsednik Slovenije izvoljen v drugem krogu volitev. Nekateri v politiki in mnogi v javnosti pravijo, da Borut Pahor za svojstvu kandidata za ponovno izvolitev marsikaj deluje kot nekakšen klovn, vendar to preprostim ljudem, ki političnega dogajanja ne spremljajo kaj dosti, kar ugaja. Zdajšnjega državnega poglavarja med kandidati za izvolitev domnevno najbolj ogrožata Ljudmila Novak, predsednica stranke Nova Slovenija, krščanski demokrati, in župan občine Kamnik, Marjan Šarec. Vendar bosta v volilno tekmo morda odločilno posegla tudi kandidata obeh največjih parlamentarnih strank, vladne SMC in opozicijske SDS. Toda ta še nista znana.

Kronika dogajanja v Sloveniji je bogata tudi zaradi obelježevanja 70-letnice pričetka gradnje in razvoja Nove Gorice, povsem novega slovenskega mesta. Dogodki, namenjeni jubileju, se vrstijo in bodo potekali celo letošnje leto. O Novi Gorici je znanih oziroma objavljenih zelo veliko različnih pričevanj znanih in manj znanih osebnosti. Veliko dokumentov imajo v Pokrajinskem arhivu v Novi Gorici. Katja Jerman, uslužbenka državnega zbora, je o tem mestu napisala doktorsko disertacijo, veliko prispevkov o Novi Gorici pa je napisal in objavil zgodovinar prof. dr. Branko Marušič. Slovenski javnosti je morda

malo znano, da za nekakšnega "očeta" Nove Gorice velja politik Ivan Maček-Matija, zato ker je on določil, na katerem območju naj se novo mesto gradi. Postal je celo častni občan Nove Gorice, vendar mu je pristojna občina pozneje naziv častnega občana odvzela. Sedemdesetletnico začetka graditve in razvoja Nove Gorice, kjer so veliko vlogo imele in jo opravile mladinske delovne brigade, bodo pomembno zaznamovali na bližnjem občinskem prazniku, 9. septembra, in 15. septembra, ob obletnici združitve Primorske z matično državo oziroma domovino, Slovenijo.

Marijan Drobež

SNG Nova Gorica / Abonmajška sezona 2017 / 2018

Jesenski vpis abonmajev

Pri blagajni Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica poteka od 28. avgusta do 15. septembra jesenski vpis abonmajev. Dijaki in študenti za abonma mali oder imajo rok vpisa od 1. septembra do 20. oktobra. V času vpisa abonmajev je blagajna SNG Nova Gorica, Trg Kardelja 5, odprta vsak delovnik od 10.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00, ob sobotah od 10.00 do 13.00. Tel (003865) 05 3352247 in E blagajna@sng-ng.si
Letošnja abonmajška gledališka ponudba SNG Nova Gorica se bo začela na velikem odru 21. septembra z novogoriško premierno uprizoritvijo komedije Barufe, ki jo je po Goldoniju priredil Predrag Lucić, z režiriral pa Vito Taufer. Na velikem odru bodo še v novembru plesna predstava On / Ona Michala Rynie in Nastje Brevec (koproducent Zavod MN produkcija), v decembru premiera dela Galeb Antona Pavloviča Čehova, v režiji Paola Magellija, februarja 2018 Nadrealisti po motivih "Top lista nadrealista" Tijane Zijanič, ki bo podpisala tudi režijo, aprila 2018 pa premiera grške tragedije Trojanke velikega Evripida, ki jo bo režiral Jaša Koceli. Na malem odru bosta zaživeli predstavi Molierov Don Juan v režiji Daniela Dayja Škufce, premiera bo oktobra 2017, maja 2018 pa Eksihibicionist Dušana Jovanovića v režiji Marka Bulca. V septembru si bodo otroci lahko ogledali uprizoritev Ronja, razbojniška hči Astrid Lindgren, v režiji Juša Zidarja. Poleg tega bo SNG Nova Gorica ponudilo vrsto gostujočih predstav uglednih slovenskih gledaliških hiš, pa tudi predstave za otroke v abonmajski ponudbi Goriškega vrtijaka in še marsikaj.

Smrt v umetniških vrstah Poslovila se je Veselka Šorli Puc

Le nekaj dni po 68. rojstnem dnevu se slikarka in pisateljica Veselka Šorli Puc za vedno poslovila. Spoznali smo jo tudi pri nas, saj je pred leti razstavljala v Gorici v KC Lojze Bratuž. Umetnica Veselka Šorli Puc je ustvarjala v tehnički akvareli in klasične tempere, v zadnjih desetletjih pa je najbolj poznana po barvnih vitrajih - več kot 150 jih je ustvarila v cerkvah in kapelah po Sloveniji in po svetu.

Detalj njenega vitraja *Marija z Detetom* iz bovške cerkve Device Marije v Polju je bil leta 1992 natisnjen na eni od prvih dveh slovenskih božičnih poštnih znamk. Poznana je bila tudi kot pisateljica in publicistka: pri tržaški založbi Mladika je izšel njen literarni prvenec *Zgodbe z repom in glavo* (1999), pri celjski Mohorjevi družbi pa *Ure pasjih dni* (2005). Članke o likovni umetnosti in eseje o zgodovini umetnosti je objavljala v reviji *Tretji dan* in tudi v publikacijah založbe Družina, največ v tedniku Družina in v reviji *Cerkev* v sedanjem svetu.

Leta 2008 je bila habilitirana na oddelku Fotografija ljubljanske Visoke šole za likovne in vizualne umetnosti VIST kot predavateljica predmetov *Estetika* in *likovna*

teorija ter *Kompozicija*, leta 2009 je prevzela predstojništvo oddelka Fotografija. Veselka Šorli Puc je bila rojena v Kranju 3. avgusta 1949. Slikarstvo je študirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pri profesorju Gabrielu Stupici, podiplomski študij pa pri profesorju Janezu Berniku (1974). Samostojno je razstavljala od leta 1973 naprej, in sicer v Kranju, Ljubljani, Mariboru, Celju, Celovcu, Olomoucu, Trstu, Gorici, New Yorku... V zakonu z že pokojnim Matjažem Pucem, diplomatom po poklicu, sta se jima rodila dva sinova, Matjaž in Jure. Dom sta si, Kranjčanka in Ljubljančanka, ustvarila na Krasku, družina pa je z očetom na njegovih diplomatskih poti po več let živela v Argentini, na Češkem in v Iranu.

In memoriam Ciril Pelicon (1925 - 2007)

Pred desetletjem, 21. 9. 2007, nas je za vedno zapustil Ciril Pelicon. Rodil se je 12. 8. 1925 na Lozicah pri Ajdovščini in je zgodaj okusil ponižanja in nasilje, ki jih je Primorcem prinesel fašizem. Zato je že leta 1941 kot šestnajstletni mladenič stopil v TIGR in nato ob začetku vojne v legendarno enoto Janka Premra - Vojka. Bil je ranjen in je sodeloval tudi pri osvoboditvi Trsta. Je nosilec partizanske spomenice 1941 in zasluge za narod. Po končani vojaški akademiji v Beogradu je kot častnik služboval v različnih vojaških enotah, leta 1956 se je demobiliziral, si ustvaril družino s tremi otroki, diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, delal v različnih podjetjih in se leta 1982 upokojil. Spoznal sem ga v času, ko je bil predsednik koprške borbevske organizacije in sva potem obdržala prijateljske stike do njegove smrti. Bil mi je človeško zelo blizu. Rada sva se kdaj odpravila na kako pijačo in klepet, zlasti v letih ob ustanovitvi Društva za negovanje rodoljubnih tradicij Tigr Primorske in po njej, ko smo se pogosteje

nekoč poklical po telefonu in me prosil, ali bi ga lahko kmalu obiskal, ker bi mi rad zaupal nekaj svojih stisk ter svojih misli in občutkov, povezanih z rehabilitacijo Tigra in ustanovitvijo istoimenskega društva. Predlagal je, da bi intervju objavil v

borbevske reviji *Svobodna misel*, kar se je kasneje tudi zgodilo (14. 9. 2007).

V pogovoru sem ga ob podatkih o njegovi burni in težki življenjski poti povprašal tudi, ali bi lahko na kratko opisal kak svoj posebno lep in težki trenutek v življenju. Med lepe trenutke, povezane z rojstvom otrok, vnukov in prvega pravnuka, je prišel tudi začetne proslave in srečanja novoustanovljenega društva Tigr po osamosvojitvi l. 1994, "ki so bila drugačna, povsem sproščena, pluralna in svobodna". Dejal je še, "da smo se pogovarjali o stvarih, o katerih se je dotlej molčalo... V zraku je bilo nekaj novega, svežega, spodbudnega kot kaka pomlad... Čutili smo, da se dogaja nekaj pomembnega in da predvsem popravljamo veliko krivico, ki je bila storjena tigrovcem... Vsa ta dogajanja sem doživljal v polnem zanosu in v sebi zadoščeni". Ob težkih trenutkih, ki jih je z ostalimi ljudmi in s borci vred doživljal pod fašizmom in med vojno s strani okupatorjev, je omenil tudi nekatera "kruta medvojna in povojna dejanja naših vojaških in civilnih

oblasti do ljudi, ki so z vsemi svojimi močmi priskočili na pomoč narodnoosvobodilnemu boju". Pri tem je npr. navedel usodo svojega bližnjega sorodnika, borca Dolomitskega odreda, med vojno l. 1944, ko si je v enoti izprosil nekaj dopusta, da je odhitel na pomoč ženi, ki se je, ob treh že rojenih otrocih, pripravljala na rojstvo četrtega. Ker pa se je zaradi porodnih komplikacij "zadržal doma dlje, kot je bilo predvideno, so ga po povratku v enoto obravnavali kot dezerterja ter ga ob vrnitvi hladno ustrelili". K temu je še bridko dodal, "da so tudi njemu po vojni hladno ustrelili brata, in to zgolj zato, ker je bil tigrovec". Ob teh dveh krutih primerih, ki mi ju doslej nikoli ni omenil, sem dobil občutek, da je to bolečino dolgo nosil in zatajeval v sebi ter da se je pred neizbežnim koncem odločil, da o tem javno spregovori in se reši tega bremena.

Po vsem, kar sem imel priložnost zvedeti o Peliconovem življenju, mislim, da gre za človeka, ki je dostojanstveno opravil svoje ne-lahko človeško poslanstvo in si zasluži primerno spominsko obeležje, bodisi na rojstni hiši na Lozicah pri Ajdovščini ali pa na domu v Žusterni, kjer je preživel večino svojega življenja.

Milan Gregorič

GORICA Retrospektivna razstava likovnih del s. Adelgundis

Poklon redovnici, ki je ljubila lepoto

Ob prvi obletnici smrti goriške notredamke, po rodu iz Mirna, s. Marie Adelgundis, je bilo v ponedeljek, 28. avgusta, v galeriji Mario Di Iorio v državni knjižnici v ul. Mamelj v Gorici odprtje retrospektivne razstave njenih likovnih del. Dogodek je iz več razlogov vzbudil veliko zanimanje. Redovnica (roj. Mihaela Černic) je lani umrla v stotretjem letu starosti. Rodila se je v Mirnu 29. septembra 1913 kot peti otrok Avguštinu Černicu in Jožefi Batistič. Po osnovni šoli v rojstni vasi je, željo, da bi postala misijonarka, šele 14 let stara stopila v samostan sester notredamk. Prve zaobljube je opravila avgusta 1935, večne pa na Veliki šmaren 1941. Že v otroštvu je rada risala in se po zao-

bljubah odločila za študij slikarstva. Obiskovala je več tečajev v Gorici in Trstu, na likovni akademiji v Benetkah je diplomirala leta 1943. Slikala je v različnih tehnikah, rada je izdelovala tudi reliefe. Njene najljubše teme so bile krajine, cvetlice, tihožitja, Marija, angeli in svetniki. Njena dela krajsijo ustanove, cerkve in domove na Goriškem, Tržaškem, v Rimu in drugod. Leta 1955 je opravila profesorski izpit in dolgo let poučevala slikarstvo na goriških srednjih šolah, pa tudi zasebno. Veliko njenih slik krasi domove sorodnikov: številne izmed teh so bile razstavljene v dvorani Gnidovčevega doma na Mirenskem Gradu ob prvi (!) razstavi umetniških del, nekaj mesecev po njenem 100. rojstnem dnevu. V

goriški knjižnici pa je tokrat (v bistvu prvič!) na ogled izbor likovnih del, ki jih hranijo v samostanu.

Po zamisli prirediteljev želi razstava v knjižnici prikazati javnosti ne le opus malo poznane redovnice-slikarke, temveč na sploh 160-letno prisotnost in poslanstvo šolskih sester notredamk v Gorici. To je bilo razumeti iz besed vseh, ki so spregovorili na odprtju, pa tudi iz manjšega, a bogatega kataloga, ki sta ga uredila slikar Roberto Mariano in umetnostni kritik Umberto Miniussi, grafično oblikoval Oskar Beccia, izdali pa so ga tudi v sodelovanju z društvom Jadro iz Ronk. Polna navdušenja je na od-

S. Beatrix Mayrhofer, Roberto Mariano, Umberto Miniussi in Marco Menato (foto dd)

jal, prehajali so umetniški tokovi, umirali umetniki, ona pa je nadaljevala po svoji poti. Tudi Miniussi je poudaril, da redovnica ni sledila avangardnim likovnim tokovom, temveč je ostala zvesta klasični figurativni umetnosti. Posebno rada je imela krajinsko slikarstvo, v portretih je imela sposobnost ujeti dušo. Znala je slikati in znanje tudi posredovati. Že od mladosti se je odlikovala s svojimi darovi: igrala je klavir, imela je čudovit glas, rada je slikala. Po značaju je bila odločna, v vsem je napredovala, "v umetnosti in pobožnosti".

Razstavljena dela v različnih tehnikah bodo v knjižnici na ogled do 8. septembra od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah pa do 13. ure; od 15. do 29. septembra pa v notredamskem samostanu (Ul. S. Chiara 12).

DD

prtju bila s. Beatrix Mayrhofer, predstojnica avstrijsko-italijanske province notredamk in hkrati predsednica zveze ženskih redov Avstrije, ki se je zahvalila organizatorjem in pokroviteljem (upravnika občine Gorica in Miren-Kostanjevica). Med drugim je podčrtala, da je s. Adelgundis, ki je bila v mladosti prava lepotica,

ljubila lepoto. Pozdrav goriškega župana je prinesel občinski odbornik za kulturo Fabrizio Oreti. Direktor knjižnice Marco Menato je med drugim obudil osebni spomin iz mladih let, ko so ga starši poslali na zasebne lekcije risanja k redovnici; živo se spominja, kako se je lahko umirjeno pogovarjal z njo. Svet se je spremin-

GORICA Odprtje 19. izvedbe "6 za ... eno razstavo"

Mladi talenti na tradicionalni fotografski razstavi

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici se vedno kaj dogaja. Posebno prazničen dogodek, ki je privabil številno in raznoliko množico, je bilo 26. avgusta odprtje skupinske fotografske razstave "6 za ... eno razstavo". Tradicionalno - letos že devetnajsto - poznapoletno prireditelj je organiziral Koordinacijski odbor Združenja fotoklubov goriške pokrajine v sodelovanju v KC Bratuž.

Po pozdravu predsednice centra Franke Žgavec je "duša" razstave, Giovanni Viola, poudaril pomen manifestacije, ki skoraj 20 let povezuje številne ljubitelje fotografske umetnosti. Sodelujejo namreč člani fotoklubov Castrum iz Gradeža, Posoškega fotokluba iz Gorice, Il Torrione iz Romansa,

Dejan Bacicchi, Manuel Persoglia, Karin Vižintin in Demetra Jarc (foto dd)

klubu iz Ločnika, skupine Accademia Europeista iz Gorice, Skupine 75 in fotokluba iz Nove Gorice, ki je že dolgoleten gost. Viola je izrecno pohvalil Skupino 75: "starejši" fotografi so naredili korak nazaj, je dejal, in prepustili mesto štirim mladim talentom, ki razstavljajo vsak po dve fotografiji. Dejan Bacicchi, Manuel Persoglia, Karin Vižintin in Demetra Jarc so pokazali, da znajo v svoje delo vlivati mladostno svežino, pesniško dušo, izvirno

ustvarjalnost in tudi drznost, polno sporočil.

Organizatorjem je prisrčno in navdušeno čestital tudi novi občinski odbornik za kulturo Fabrizio Oreti; med drugim jim je zagotovil podporo ob okrogli obletnici naslednje leto.

Razstava, katere teme je bila letos prosta, bo na ogled do 7. septembra med 17. in 19. uro, od 8.9. do 17.9. vsak dan po urniku mednarodnega violinskega tekmovanja Lipizer. / DD

Glasbeni dogodek v Lignanu

Uspešen koncert 'Offspringov'

V petek, 4. avgusta, so bili na stadionu Teghil v Lignanu na Sunset festivalu trije koncerti treh različnih skupin, ki pa imajo za skupni imenovalec punk glasbo. Od

na, nastala leta 1984 v Kaliforniji; ustanovili so jo kitarist in pevec Dexter Holland in basist Greg Kiesel.

Sama skupina je do danes izdala devet študijskih albumov, de-

večja slava pa jih je doletela prav v 90. letih, ko so z drugimi skupinami (Green Day, NOFX, Pennywise, Rancid itd.) oživili zanimanje za punk rock glasbo. Skupino danes sestavljajo trije dolgoletni člani Dexter Holland (ritmična kitara, vokal), Greg Kiesel (bas kitara, vokal) in Kevin Wasserman (solistična kitara) ter bobnar Pete Parada od leta 2007 dalje. Pevec D. Holland je letos opravil doktorat iz molekularne biologije, potem ko je v mladosti opustil študij, zato da bi se osredotočil na glasbeno kariero; sam je tudi rekel, da bi rajši učil na šoli, kot pa nadaljeval igrati s skupino.

S svojimi največjimi uspehi so 'Offspringi' suvereno nastopili pred veliko publike in kljub več kot tridesetimi stopinjami igrali brezčasen punk, ki je nedvomno zaznamoval nove generacije.

Luka Paljk

Foto Tina Paljk

16. ure do polnoči in pol so ob ritmu punk glasbe zaplesali in skakali vsi poslušalci, od najstarejših do najmlajših, saj so se na odru vrstile kar tri skupine, glavna pa je bila seveda The Offspring.

Poleg njih sta na oder stopili še skupini Rumatera iz bližnjega Veneta, ki je od leta 2007 izdala kar 6 plošč, in Millencolin, švedska punk skupina, ki je ustvarila žanr "skate punk" v 90. letih.

Glavna atrakcija so seveda bili 'Offspringi', punk rock skupi-

seti pa je že na poti. Zanimivo je, da so zasloveli komaj s četrtim albumom, *Smash*, ki je bil izdan leta

1994; prodali so 11 milijonov kopij in s tem so bili prvi, ki so z neodvisno založbo prodali toliko plošč. Nato so izdali še druge uspešne plošče, naj-

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (165)

Kandida (1)

Kandida ni bakterija, ampak gliva, ki ima svojo funkcijo v našem telesu, saj presnavlja sladkor; ko postane patogen, takrat pa nam povzroča težave. Najmanjši mikroorganizmi na svetu nas bodo rešili in mi se tega dejansko še ne zavedamo. Bakterije in glive s probiotičnim delovanjem imajo nalogo, da spodbujajo in krepijo imunski sistem; na ta način postane odpornost in bolj prilagodljiv. Pomagajo nam celo s spodbujanjem celic imunskega sistema, da lažje prepoznajo rakave celice in jih uničijo.

Kot je potrdila tudi znanost, lahko rakavo obolenje potihoma nastaja več let, čisto počasi, dan za dnem. Ne da bi se zavedali, ga hranimo z nepravilno hrano, našimi strahovi, jezo, emocijami itd. Spremembo prehranjevalnega režima, tako da hranimo dobre bakterije in ne slabih, kot je npr. kandida, ki, če postane patogena, poslabša vsako rakavo obolenje.

Naloga naturopata je, da nauči človeka pravilnega prehranjevanja oziroma zakaj določeno hrano priviligirati pred drugo, da se v črevesju lahko hranijo dobre bakterije. Ni pomembno samo, kaj in koliko jemo, ampak tudi ob kateri uri to počnemo, da telesa ne zakisamo! Hrana je naš vir energije, tiste, ki jo potrebujemo, da živimo in vsak dan sproti preživimo.

Kako naj postopamo? Pretirana higiena, ki jo danes mnogi oglašujejo, zavira rast našega imunskega sistema. Ljudje, ki si nenehno mrzlično umivajo roke, uporabljajo sterilne robčke, otroke zapirajo v domove in jim ne pustijo, da bi se normalno igrali, umazali, dotikali živali in rastlin, zavirajo rast imunskega sistema. Taka oseba bo dejansko imela nekoliko odprto rano, ki bo gledala v svet, saj v sebi ne bo imela vojske (dobrih bakterij), ki bi jo branila. Imunska inteligenca se pri takem otroku ne bo razvila in bo le-ta nenehno odvisen od zdravil, zaradi katerih bo iz leta v leto vedno bolj slabel.

Telo in imunski sistem moramo nenehno spodbujati, da reagira, vendar mora biti spodbuda postopna in izvedena na pravilen način. Onesnaževanje je dandanes vedno agresivnejše, kar pa naše telo vedno težje prenaša oziroma vedno znova prejema dodatne naloge. Tudi živila so vedno bolj siromašna, posledično prejema naše telo vedno manj energije.

Stari slovenski rek pravi: prazna vreča ne stoji pokonci! Kar seveda drži, zato potrebujemo dobre bakterije, ki nam pomagajo, da smo močnejši, da zaviramo rast patogenih bakterij in na ta način preprečimo nastanek kroničnega obolenja.

www.saeka.si

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednica Franca Žgavec
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 19 F 08532 12400 000000730643, SWIFT ali BIC koda: ICRAITRESO
naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glas. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 29. avgusta, ob 14. uri

Sanjsko lepa vasica v Beneški Sloveniji

Praznovanje vaškega patrona

Nekaj hiš se drži strmega brega, ki se dviguje nad dolino Idrije. Spodaj je nekaj žalostnih domačij, ki nosijo ime Kras, oziroma, kot pišejo tu, Cras. Peščica zidov, ki že razpadajo, brez rož in brez veselja. Cesta je ozka, asfalt so razžrle luknje, robida in trava zavzemata cestišče. Potem prve hiše. Vas je raztegnjena v reber, tako da skoraj moraš do najbližjega sosedu z avtom. A to v tej vasi ni velik problem. Malo je namreč tistih, ki še hodijo na obisk k sosedom.

Idrijska dolina je zares lepa. Zeleni bregovi in šumenje skrito v globini, nebo modro kot za stavo ter slutnja Kolovrata in Krna nekje tam daleč za griči. Tam, kjer se nižina zliva v višave. Tam, kjer na čisto nedostopnem grebenu, baje na italijanski strani meje, izvira Idrija. Judrio v italijanščini. "Lo Judrio", boste rekli. Ne, napak, tudi jaz sem tako mislila, a reki se pravilno reče "il Judrio", čeprav je to v nasprotju z vsemi slovničnimi pravili.

Vasica, ki se smeje soncu in gleda z odprtih, blagih pobočij vse tja do morja, je Cladrecis ali nekoč v slovensčini Seuce. Ampak na to ime so že vsi skoraj pozabili. Ne uporablja ga več nihče in prebereš

ga le še na kakem starem zemljevidu. Ni ga na prometni tabli ob začetku vasi, pa tudi ljudje ga ne omenjajo več. Italijanski oziroma furlanski toponim Cladrecis naj bi bil baje germanskega izvora. Chloderich se je vasi reklo prvotno, piše v najnovejši knjigi toponomastike starodavne prafare v Praprotnem.

Sončna vasica z belimi hišami, ki gleda na Korado, na prvi pogled očara vsakogar. Tudi znanega vinarja z Videmskega Sircha, ki je tu pokupil čisto vsa zemljišča, uradno zaradi lepote tega kraja, neuradno zaradi ugodne lege teh gričev, ki obetajo obilen zaslužek. Na račun edinega bogastva, ki ga vasica še premore, neokrnjene narave namreč. Pred nekaj leti, menda bodo kmalu štiri, sem se nekega poznojesenskega dne, ki je že dišal po zimi, v to vasico zaljubila tudi sama. In si tu ustvarila dom, za katerega še zdaj ne vem, ali mi je v resnici dom ali je samo postaja na moji nemirni življenjski poti. Nekoč so v Seucu imeli kar dva vaška praznika, in sicer konec julija ter avgusta, na dan vaškega zavetnika, sv. Roka. Praznovanja sta šli počasi v pozabo, po vsej verjetnosti nekoliko zaradi staranja in upadanja števila prebivalcev, ne-

koliko pa zaradi zdrav, ki so vse bolj ločevale in še danes ločujejo teh manj kot trideset samotarjev, ki tu živijo. V vasi Cladrecis se lahko prav prijetno pogovoriš z vsakim, težko pa boš istočasno pokramljal z dvema ali več sovaščani. Tako hudo je namreč vas skregana med seboj, zaradi zemlje največ, kot povsod na kmetih. Zaradi tistih mejnikov, ki jih je že Aškerc baje prenašal sem ter tja. In zaradi te preplete zgodovine, ki še danes lebdi kot zla senca nad to prelepo sončno dolino, koder je že v času Avstro-Ogrske tekla meja med državama in žal tudi med ljudmi.

Po drugi svetovni vojni je bilo tu najtežje in zaradi kilometre dolge mejne črte, ki je potekala ob reki Idriji, morda še huje kot drugod v Benečiji. Številni mlini, ki so obratovali v teh krajih in služili ljudem z obeh bregov, so propadli, reke, ki so jo stražili financarji in graničarji, ni bilo več mogoče prečkati, železna zavesa je popolnoma osamila vasice v zgornjem predelu doline. Počasi so začele propadati in zdaj samevajo v objemu robe in grmovja, ki prerašča razpadajoče kamnite zidove. Tisti, ki so bili tedaj otroci, pripovedujejo, kako jih je poleti mikala voda. Skrivaj so se plazili k reki, ki je bila obenem meja, da bi plavali, skakali in lovili rake, pa jih je skoraj vedno zalotil graničar. Najbolj

naložila, kar je bilo doma v hladilniku. Pred tremi leti. Potem se je prišlo, nekatere vaščane je navdušilo in spet imamo praznik, celo z glasbo, s harmonikami. Letos sem si zaželela, da bi peli tudi pri maši. Da bi v tej vasi po desetletjih spet peli v domačem narečju. In sem prosila prijatelje iz Rečanske doline, da bi prišli. Res so sprejeli moje vabilo, mašo je spremljal tokrat prvič po dolgem času zbor. Zbor Rečan. Prekrasno so zapeli, božansko lepo, da sem začutila kepo v grlu. Da so ljudje celo zaploskali. In je segalo do srca. Vsaj do mojega.

Zbor Rečan je pel največ v latinščini, le nekaj pesmi je bilo slovenskih. Dve, morda tri. Pa me je vseeno bolelo, ko me je sosed opozoril, "vikendaš" pravzaprav, ki ima tu korenine, a živi nekje daleč, da bi bilo bolj spodobno, ko bi peli samo v latinščini. In da potrebujejo te naše vasi italijanske otroke. Ta led..., ta skorja ledu, ki se še vedno ne tali, ki je ni mogoče tako kmalu razbiti. Ta skorja ledu, ki diši po žalosti in samoti. O njej je pisal pokojni Aldo Klodič. Mislila sem, da se je že stalila, ker sem tujka in morda ne vem, koliko bolečine se še skriva na zelenih obronkih te doline. Idrijska dolina, avgust 2017. Da, prav ste prebrali, 2017... še vedno je težko v teh krajih. Pa čeprav je Idrijska dolina lepa kot biser. A biseri so pravzaprav solze. Solze, ki jih rodi neizjokana bolečina.

Suzi Pertot

žalostno zgodbo sem poslušala ravno v naši vasi, v kateri mi je bližnji sosed pripovedoval, kako so mu pri trinajstih letih dali pištolo v roke in ga prepričali, da je branil mejo pred slovenskimi komunisti. Graničarji na eni strani, zloglasni Gladio na drugem bregu. Oboji z orožjem v roki. Na obeh bregovih pa isti ljudje, isto narečje, sorodniki, prijatelji. Na obeh bregovih isti otroci, ki so si želeli le igre in prijateljstva. A so jih vzgajali k sovraštvu. Počasi so začeli ljudje opuščati domače narečje. Tu v Praprotnem in okolici težko slišiš koga, ki bi se sproščeno pogovarjal v beneškem narečju. Vsaj pred tujci. Doma morda že. Ali tedaj, ko kozarec vina razveže jezik in dušo. In to še danes, ko je od konca vojne minilo že preko 60 let. Za tistega sosedu, ki je mo-

ral pri trinajstih letih streljati na drugi breg, pa vem, da trpi, da sam ne ve, na katerega od dveh bregov bi zdaj stopil in si spočil svojo ranjeno dušo. Čeprav se sam ima za fašista, je edini v vasi, ki s ponosom govori slovensko. Še vedno pripoveduje o tisti pištoli, ki so mu jo dali v roke kot otroku. In še vedno je na to ponosen. Pred kratkim pa se je v Kobaridu rokoval s slovenskim predsednikom. In to pripoveduje z ganjenostjo v glasu in besedah. In prikrito bolečino, za katero morda še sam ne ve. A jo je čutili. Bolečina te prelepe doline in vanjo ujetih ljudi. Vaški praznik na dan patrona imamo spet, odkar sva se z možem preselila v Seuce. Da ne bi bilo tako žalostno, sem prvo leto, po maši, na vrat na nos prinesla vrtno mizo pred cerkev in nanjo

Nov način doživljanja tretje življenjske dobe

- Nastanitev v apartmaje za eno osebo
- Osebna nega
- Domača kuhinja prilagojena po potrebi
- 24-urna pomoč z našim osebjem
- Zdravniška in medicinska zunanja oskrba
- Vsakodnevno čiščenje prostorov
- Razne družabnosti
- Interna pralnica

Kakovostna alternativa domu za ostarele

Silicanum residence za starejše
Ulica degli Scogli 53 - 34170 Gorica - Tel. 0481 538556
Cell. 335.1395483 - info@silicanum.com
www.silicanum.com

Škorajšnji začetek nove športne sezone

Špica je Kras, novost Sesljan

Amaterska nogometna prvenstva so že pred vrati. Deželne lige z enajstimi slovenskimi moštvi na startu (po sprejetju v ZSSDI prvič obravnavamo kot del našega športnega gibanja tudi

primorski stebri Spetič, Smrtnik, Salkič in Stančič, nadomestili pa so jih ravno tako izkušeni moštve – branilec Hadžić, napadalec Štromajer ter zvezna igralca Radujko in nekdanji italijanski prvotigaš

ekipo društva Sistiana/Sesljan, ki nastopa v promocijski ligi) se bodo pričele v nedeljo, 10. septembra, še prej – ta konec tedna - pa bo čas za državni oziroma deželni pokal. Kras, naš edini predstavnik v elitni ligi po izpadu Vesne, je celo že debitiral (z zmago doma proti Cornu) v italijanskem pokalu minulo soboto. Članska košarkarska in odbojgarska prvenstva pa se bodo nato po utečeni tradiciji pričela šele oktobra.

Poglejmo, kako kaže omenjeni enajsterici naših nogometnih postav pred uvodom tekmovanja. Kras je dobobra prevetril sestavo ekipe. Odšli so

(Ascoli, Atalanta, Cagliari), veteran Andrea Parola, ki si je po izkušnji v B ligi pri Triestini ustvaril dom in družino pod Svetim Justom. Na klopi ostaja potrjeni trener in športni vodja Radenko Knežević, nekdanji Krasov bomber. Cilji so visoki, v Repnu bi se radi spet spogledovali z D ligo.

V promocijski ligi bomo spremljali nastope Juventine, Sistiane, Vesne, ki se je maja morala sprijazniti z nazadovanjem, in Primorja, ki ima za sabo dve zaporedni napredovanji. V Štandrežu vlada pričakovanje okoli argentinskega napadalca Zamore, v Križu pa stavijo na mlade ter

na primorske veterane Božičiča, Rodiča in Zatkoviča. Na Proseku pišejo prepoved društva in so iz leta v leto bolj ambiciozni, med prihodi izstopa nekdanji tretjeligaš, 40-letni ostrostrelec Emil Zubin iz Brtonigle, ki predstavlja zve-neč nakup in je tresel mreže že v predprvenstvu. Da mislijo resno, so pri Primorju dokazali z angažiranjem nekaterih profesionalcev, med drugim nekdanjega prvotigaša in bivšega Triestinega kapetana Allegrettija kot trenerja mladinske ekipe.

V Sesljanu – klub sodeluje z Vesno – bi se radi utrdili v tem tekmovanju po obstanku skozi šivankino uho iz prejšnje sezone, ostali trije zamejski predstavniki pa imajo večje apetite, čeprav konkurirati za vrh v vsakem primeru še zdaleč ne bo lahko. Ekipo Sistiane so predstavili minulo soboto ob prisotnosti nove županje Pallotte.

Smo pri prvi amaterski ligi, kjer bodo naš nogomet zastopali Mladost, Primorec in Zarja. V vseh treh taborih si nadejajo mirno sezono, poleti so pazili tudi na stanje v blagajni, tako da lahko pričakujemo v bistvu prvenstvo prehodnega značaja. To menda velja tudi za Breg in Sovodnje (ki so lani izpadle iz prve) v drugi kategoriji ter za Gajo v tretji amaterski ligi, pri kateri nogometiški igrajo itak predvsem sebi in privržencem društva v zadovoljstvo. Vsem želimo čim več golov v nasprotnikova vrata!

HC

Romanje treh Slovenij – Sv. Višarje 2017

Upanje v večno Slovenijo

Na Svetih Višarjah je bilo v nedeljo, 6. avgusta, že 29. Romanje treh Slovenij, ki se ga je v sončnem vremenu udeležilo več kot 1500 slovenskih ljudi. Romanje, ki ga prireja Rafaelova družba in Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov v Evropi, sta s pridigo in predavanjem letos obogatila ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore in pravnik ter politolog dr. Andrej Fink. Predsednik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov v Evropi

Dr. Fink: UPANJE V VEČNO SLOVENIJO (izbrani poudarki) "Danes smo se na tem svetem kraju, kot vsako leto, spet srečali Slovenci s celega sveta. S tem romanjem, ki ima velik duhovni in narodni povezovalni pomen, se že dolgo vrsto let tudi na zunaj kaže tisto, kar se je sicer dogajalo skozi stoletja, le da je prej naša navzočnost bila bolj tiha. Nismo se srečavali tako suvereno, ker nismo bili mednarodno prepoznani. Naša definitivna navzočnost je bila še v pripravljanju,

enoumja so povzročila, da so meddržavne meje postale tudi notranje meje v narodu. Petdeset let so/sta si Slovenci z obeh strani meja bili tuji. Po letu 1991 se je to nezdravo stanje začelo spreminjati na boljše. Republika Slovenija je začela skrbeti za rojake, ki so kot zapostavljeni manjšinci živeli v sosednjih državah. Kljub temu je opazno, da Slovenci v matici še vedno živijo nekako preveč mirni v svojem malem in lepem vrtičku, ne zavedajo se pa, kako osrečujoča je povezava z rojaki, ki živijo samo nekoliko čez nekdanjo mejo... Vsi bi morali čutiti, da smo eno, in na tej podlagi tesneje sodelovati. Slovenija je ena sama in bi se vsi tega morali veliko bolj zavedati. Slovenska narodna in državljanska zaveza v matici Sloveniji je še vedno preveč

Foto JMP

msgr. Janez Pucelj je na ploščadi za cerkvijo zjutraj naglasil predvsem pomen vseslovenskega romanja v božjepotno cerkev Višarske Matere Božje, ki jo krasijo poslikave Toneta Kralja, nato je besedo predal dr. Andreju Finku, ki je imel predavanje z naslovom *Upanje v večno Slovenijo*, izvlečke iz njegovega obsežnega predavanja objavljamo posebej. Ljubljanski nadškof Stanislav Zore je po predavanju dr. Finka in po pozdravu rektorja svetovišarske božjepotne cerkve dr. Petra Laha vodil somaševanje z izseljenski duhovniki, se navezal na evangelij in med pridigo poudaril, "da smo se na Svetih Višarjah zbrali odprti src in odprtih ušes, da bi nas Jezus spreobrnil". Vse prisotne vernike je povabil k poenotenju svojega življenja, h globljemu razmisleku, k spreobrnjenju in življenju slovenstva, krščanstva, slovenskega jezika in kulture v polnosti.

Današnje srečanje se nam javlja v različnih možnih triadah, z vsa brezmejnostjo in bogastvom slovenskega sveta: 1) Prvič tri Slovenije (matična, zamejska in zdomska); 2) Drugič, možne trojice iz zamejstva: iz Koroške (Rož - Podjuna - Zila), iz Primorske (Trst - Gorica - Benečija); 3) Tretja triada iz slovenskega zdomstva, razseljenega po kontinentih: Evropa, Amerika in Avstralija; 4) Končno, tromeja: Slovenija - Italija - Avstrija, s tem pa tri evropske jezikovne in miselne sestavine: slovanska, romanska in germanska.

V prvem omenjenem triptihu imamo pred seboj tri podobe Slovenije: matična, zamejska in zdomska. Vse tri izhajajo iz ene in iste Karantanije, bogatita jih pa raznolikost in barvitost lastnih značilnosti. Matična in zamejska Slovenija sta si ozemeljsko neposredno blizu, druga ob drugi, dotikata se in bi za gledanje od zunaj morale biti eno, čeprav so do Schengenskega sporazuma bile med njima državne meje. Pravim, da bi morale biti eno, ker je znano, da marsikdaj v matici Sloveniji, niti na državni ravni, niti na ravni ljudstva, ni poslušna za to, kar se dogaja med Slovenci, ki so od Ljubljane oddaljeni samo dobro uro vožnje z avtomobilom za severno ali zahodno mejo. Njihove skoraj stoletne težave in posebnosti bi morale biti za vsakega slovenskega človeka občutene in obravnavane kot lastne. Dolga desetletja uradnega domačega

pogojena od polpreteklosti. Od tod neke vrste mrtvilo, ki se javlja tudi v teh razmerjih... Danes je pred vami nekdo iz zdomstva, nekdo, ki je iz druge generacije zdomskih Slovencev, ki je bil rojen sicer še v Evropi, v zasilnem taborišču v Italiji takoj po končani drugi svetovni vojni, a je vse svoje življenje živel zunaj zemljepisne Slovenije, v Argentini. Če so zamejci za matico Slovenijo "daleč", kaj šele zdomci kot jaz, ki prihajam izza oceana in celo z druge poloble? Naj mi bo oproščeno, če anekdotično povem, da se v središču Slovenije, v Ljubljani, slučajno srečujem z neznanimi ljudmi. Ko beseda nanese na to, od kod prihajam, in odvrnem, da iz Argentine, me vprašajo, pred koliko leti in zakaj sem odšel tja. Ko odvrnem, da nikoli nisem odšel tja in da tam živim že celo življenje, ki pri mojih letih že ni več kratko, mi rečejo: pa lepo govorite slovensko! Da, dragi prijatelj, kako pa naj bo drugače! Za nas sta to slovensko govorjenje in čutenje normalni. Ti moraš pa za to zvedeti oz. se za to pozanimati. Vloga slovenskih medijev je pa pri tem tudi odločilna in je tudi v tem očitna ena izmed današnjih pomanjkljivosti... na Slovenijo gledam celo

Dr. Andrej Fink (Foto JMP)

voj. Slovenci v zdomstvu smo torej bili od vsega začetka zaznamovani z eksilom. Prva generacija je morala v tujino, ker je po velikem holokavstvu v Rogu, Teharjah, Hudi jami in drugod bilo v nevarnosti tudi njeno življenje. Od takrat smo postali stigmatizirani, ker nas je uradna Slovenija imela, v najboljšem primeru, za gobavce slovenskega naroda. Poluradno smo še vedno to, čeprav se je prav pred kratkim to nastrojenje začelo krhati. V skoraj sto letih našega zdomstva (za nekatere se je to zdomstvo začelo pred devetdesetimi leti, za druge pred sedemdesetimi) smo pa, kljub razdaljam in uradnemu preziru, ostali zvesti svoji domovini ter ohranjali in gojili slovenske vrednote. V tem razpoloženju smo naravno pred 26 leti presrečni doživeli demokratizacijo in osamosvojitve Slovenije. Govorjenje o naši zvestobi pa ni prazno, saj je potrjeno z očitnimi dejstvi in delom že treh generacij, ki delajo v slovenskem duhu in neprestano postavljajo nove temelje za ustvarjanje in ohranjanje univerzalne Slovenije. Zaradi te zvestobe sem danes lahko tukaj pred vami kot eden izmed vas in z vami javno, naglas in svobodno lahko razmišljam o skupni preteklosti, sedanjosti in prihodnosti našega naroda in naše države... Z drugo svetovno vojno je pa prišla katastrofa, ki je prej kot narod še nikoli nismo doživeli: ob razkovanosti med tri okupatorje nam je skočila v hrbet notranja revolucija. Moderno barbarstvo s srpom in kladivom ter rdečo zvezdo je, pod pretvezo naprednosti, družbene pravičnosti in svobode, povzročilo našemu narodu grozote in trpljenje, ki jih v prejšnjih zgodovinskih preizkušnjah nismo poznali. Z revolucijo, ki so jo pa med drugo svetovno vojno zanetili med nami člani Komunistične partije, se je konflikt spremenil v nekaj absolutnega. "Kdor ni z nami, je proti nam..." Ta, "z nami", je bil totalen, brez kakršnih koli možnih nian. Kdor je hotel vnesti najmanjši pomislek, je bil tako ali drugače odstranjen, četudi je bil zvest ideološki pristaš (pa naj bo to Angela Vode, Edvard Kocbek ali kdor koli med mnogimi). Stalinistična revolucija je v svetovnem merilu in med nami šla tako daleč v svojem makiavelizmu, da ni dvomila v svojem kolaboracionizmu z nacizmom (Pakt Ribbentrop-Molotov). Ko je v Sloveniji zvesta ideološka privrženka Angela Vode ob tem protestirala, so jo disciplinirali in ji dejali: Stalin že ve, kaj dela! Pod težo okupacije in vojnih razmer je divjala revolucija. Atentati in uboju po mestih. Teroriziranje podeželja. Kombinirala sta se okupatorjeva brutalnost in revo-

Foto JMP

kavstvom in pred ječo, bili v svetu vaši glasniki. Bili smo oropani konkretne domovine, a smo, kot rečeno, nosili s seboj domovino v glavah in srcih. Ker nam ni nihče stregel po življenju, niti nam omejeval osebne niti skupinske svobode, smo v materialni revščini, a nemoteno lahko naprej ohranjali in gojili neokrnjene slovenske vrednote... Lahko ste že pomislili: vse to je govorjenje o preteklosti, ki je že za nami. Kaj pa danes in jutri? Brez preteklosti ni sedanjosti in brez jasnosti pri obravnavanju obeh ni prihodnosti. Zato je prav, da vemo, od kod prihajamo in kaj vse je za nami. Slovenci nismo od včeraj, čeprav bi nas nekateri želeli prepričati, da se je naša zgodovina začela šele leta 1945. Slovenci nismo od včeraj! Imamo preteklost, imamo pa tudi prihodnost... Premostiti moramo travmo, ki nas je zadela. Vstati moramo iz mrtvila, ki nam ga je pustila doba enoumne brezizhodnosti. Danes moramo narediti čim več, da celimo tiste najhujše rane, ki so danes v notranjosti. Na novo je treba povezati preteklost s sedanjostjo, ki je uprta v prihodnost. To ni nikakršna nostalgija, niti ne konservativnost. Je naprednost v pravem pomenu besede. Predvsem ne tarnajmo, da se ne da nič napraviti... Dragi rojaki, imejmo duhovno odprte oči, da bomo videli srce, kar je že na dlani, da ne bomo še mi nespametni in počasni... Slovenija se je že spreobrnila. Če nam pa Slovenija taka, kot je danes, ni všeč, je naša naloga, da jo dokončno spremenimo. Lahko bi kdo rekel, da je to težka naloga, morda tako težka, da je kar nemogoča za nas. Z Marijo iz Fatime, katere stoletnico prikazovanj obhajamo v teh mesecih, ni nič nemogočega. Le verovati in upati je treba...

Brez Slovenije bi Evropa ne bila Evropa. Njeni podobi bi manjkala sestavina, brez katere bi ne bila popolna. Evrope pa ni brez krščanstva. Krščanske vrednote so jo oblikovale... Če ne veš, od kod prihajaš, boš težko našel pot naprej. Če te ne vodijo vrednote, ki so tiste, ki jih lahko imenujemo večne, bo kmalu konec tvojega zagona. Zgolj materialne motivacije še daleč ne zadostujejo. Znano je, da je človek po naravi religiozno bitje. Naravno teži k presežnemu. Sam v sebi ne more najti odgovora v bistvenih vprašanjih, ko se sprašuje o smislu, temeljih in vrednotah. Nujno potrebuje nečesa nad seboj, pa ne nekaj fiktivnega, temveč naravnega, nečesa, kar je bistveno povezano z njegovo eksistenco... Naj bo trojna Slovenija vsem in za vse, kjerkoli nam je dano živeti, primeren in prijeten krov in zatočišče. V Karantaniji in današnjem trenutku imamo dve točki, ki omogočata, da začrtamo premico v prihodnost. Danes smo tukaj zbrani Slovenci iz te, po duhu, umu in srcu, velike Slovenije. Za večno Slovenijo torej gre, za katero z božjo pomočjo še naprej delajmo z močno vero, z veliko ljubeznijo in z neomajnim upanjem!

(Celotno odlično predavanje dr. Finka je objavljeno na spletni strani Novega glasa)